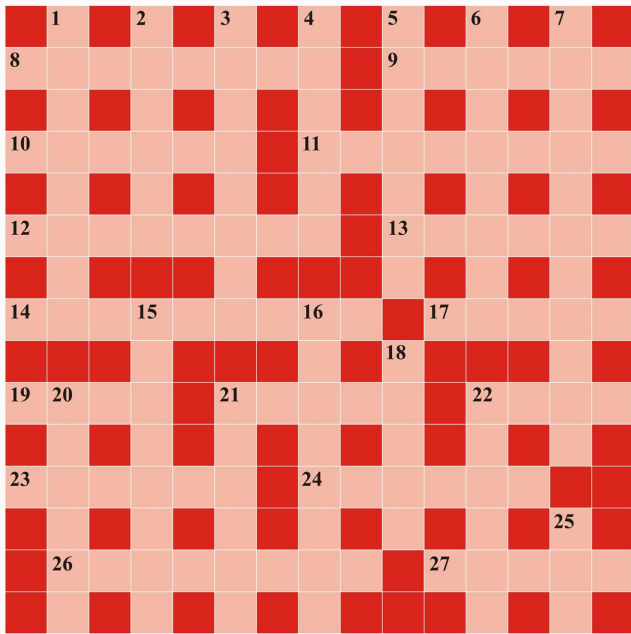

ფანჯარა

«ფანჯარა» მოცინავს

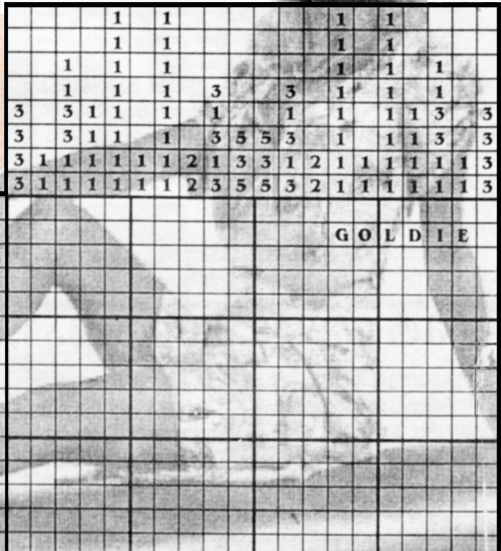
1. ინილით ფოტო №1 და გამოცანით ვინ არის ეს მოგონა. 2. ქალაქ სოჭის შემადგენელი ნაწილი. 3. „ნატურის ხის“ პერსონაჟი. 4. ბერძნული მითოლოგიის ვეება პერსონაჟთა საერთო სახელი. 5. **ინილით ფოტო №2 და გამოცანით ვინ არის ეს მოგონა.** 6. 1976 წლის ოლიმპიური თამაშების აბსოლუტური ჩემპიონი ტანვარჯიშში (...მაშინ ჯერ კიდევ გოგონა). 7. განაწილება-განთავსების (თუნდაც საბიზნესო) სახესხვაობა. 8. სისხლის წნევის ასაწვევად გამოყენებული ალკალიური მედიკამენტი. 9. ნიადაგის დაშლა. 10. **ინილით ფოტო №3 და გამოცანით ვინ არის ეს მოგონა** (მინიშნება - ა.წ. № 13-14-ში მის შესახებ ვისაუბრეთ). 11. შესვენების სახესხვაობა. 12. **ინილით ფოტო №4 და გამოცანით ვინ არის ეს (კინომსახიობი) მოგონა.** 13. კუპრინის ცნობილი მოთხრობის პერსონაჟი გოგონა. 14. მანძილის საზომი. 15. ცურვის სტილის სახესხვაობა. 16. XX ს დასაწ. რუსეთის დიდი სამხედრო მოღვაწე-რეჟისორმაგორი. 17. აკაკი ხორავას კინოროლი. 18. **ინილით ფოტო №5 და გამოცანით ვინ არის ეს მოგონა** (მინიშნება - XX საუკუნის №3 ლამაზმანადაა დასახელებული). 19. სოფიკო ჭიაურელის თეატრალური პერსონაჟი. 20. შერეულ-გვიანი მასივით დაფარული სახეობა მთებისა. 21. (თარ.) კათოლიკე მღვდელი. 22. (შვ.) სამეფო ტახტის მემკვიდრე. 23. (თარ.) პარკოსანი მცენარე. 24. (შვ.) ...კიდევ როგორი პოლიცია არსებობს ჩვენში? 25. „ვეფხისტყაოსნის“ პერსონაჟი. 26. მცველი ანუ? 27. **ინილით ფოტო №6 და გამოცანით ვინ არის ეს (მოგზა-რალი) მოგონა?**

მორიგი ბრიუმფი
ჩვენს ტურნიკებს ახალი ლიდერები მოეპოვინა
მაია ყუბანეიშვილი და
ლიანა ქუსრაკა
ჩვენს კლუბში განუვრძინავენ მსურველთა რიცხვმა უკვე 100-ს
გადააქარბა! ჩვენი მკითხველის ბაზონი შოთას სურვილით
ციფრობუსი - 83.20

ჩვენს ტურნიკში მონაწილე გოგონებს (...და ბიჭუნებს!) ვთავაზობთ ეს იაპონური ნახატი ყურადღებით ამოხსნან, რადგან დასკვნით, მერვე ტურში, სწორედ ამგვარი ქმნილება გამოყენებული ერთ-ერთ ჩვენს საკონკურსო დავალებაში.

„ფანჯარა“ ჩვენი გაზეთია!
 - ჩვენი აზრით, ამა თუ იმ მიზეზიდან გამომდინარე პროსუსს გამაღივებელი სახანძარიდან თუ არ სძლავს თანა. იმის „ღანა“ შეასწავებოდა განიკრული.
 - ამიტომაც სულ უმძიმესი სიხისი გამოცანით მივიყარეთ ყურადღება და პრაქტიკულად არ ყოფილა წიგნი, სიღამს რიგმა ახალს (...ქარბს თუ ხალს) არ წააწყდა ჩვენი ფანჯარის მომხმარებელი.
 - ასე რომ, ღვს ჩვენს სახეში არსებული (განუბრებელი) კონკრეტული გამოცანით (...პოპულარული) საბრძოლო თვისობის განუვრძინავენ-შინაწარმო რაფორმების გატარება გვსურს. სულ მალე, ივლისის თვეში შევედგებით მომავალი „ფანჯარის“ ჩანახარის ნარკონაქმნი ნარკონილიტით და ე.წ. „მკვლარი სურნის“ შეგება შევადგათ **ჩვენს ახლანდარ საპოეზიას.** ივლით, გამოგაგებარებთ!

ყველაფერი პირველი

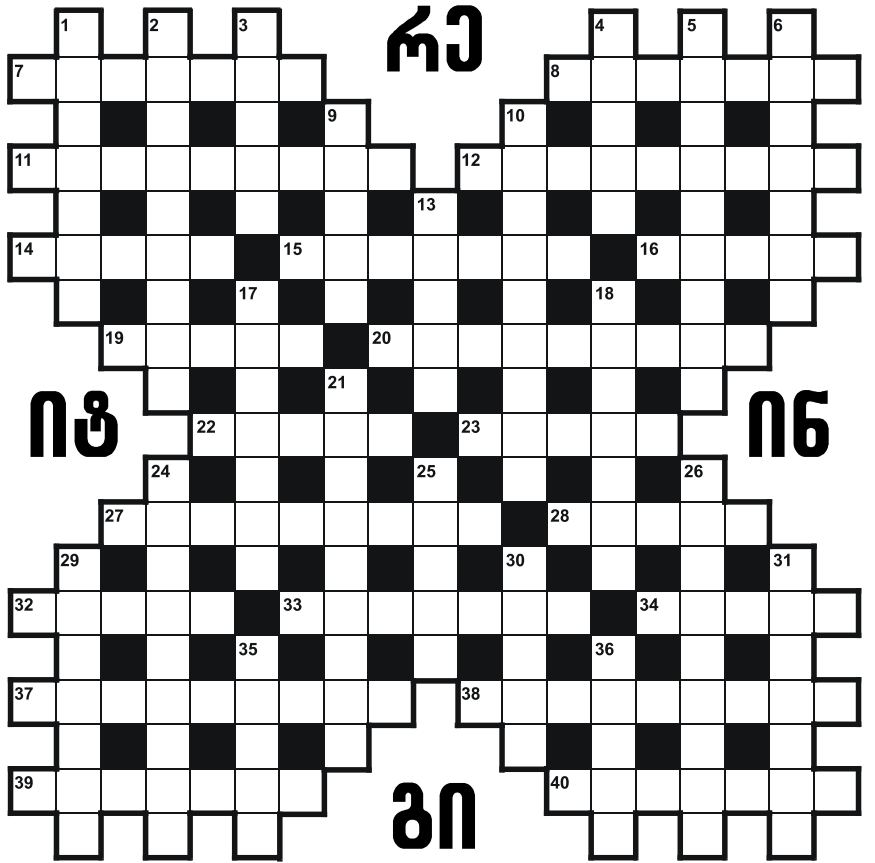
14 პედიკური

ფინისა და გარფის მოვლის პირველი სპეციალისტები. რომლებიც ძირითადად ფეხის კოჟრების ( ) მოჭრით იყვნენ ცნობილი, XV საუკუნის ინგლისში გამოჩნდნენ. ისინი მომთაბარე ცხოვრებას ეწეოდნენ და თავის საქმეს ბაზრობებზე და ქუჩებში, ღია ცის ქვეშ აკეთებდნენ.

პირველი პილიპინისტი, რომელიც ეს თანავე უწოდეს საკუთარ თავს, იყო დევიდ ლოუ, რომელმაც 1774 წელს ლონდონში პირველი ოგელი დაარსა. 1780 წელს მან კოჟრების მოჭრა გადაწყვიტა (...რაც საკმაოდ სარფიანი საქმე იყო, რადგან ყოველი ვიზიტისათვის ერთ გინეას იღებდა!). 1785 წელს ლოუ სამეცნიერო შრომა გამოსცა გერმანიის შესახებ - „ქიროპოლოლოგია“, სადაც პირველად ახსენა სიტყვა „პედიკურისტი“ (ქიროპოდისტი). წიგნის რეცენზენტებმა ეს სიტყვა აბსურდად მიიჩნიეს და ლოუ სამეცნიერო ელემენტად ჩათვალიეს.

სპეციალური მეცნიერების აღმოცენება შესაძლებელი გახდა მხოლოდ მას შემდეგ, რაც ნიუ-იორკში პედიკურის პირველი სკოლა გაიხსნა. პირველმა თითხმეტმა კვალიფიციურმა პედიკურისტმა - მათ შორის ერთმა ქალმა - 1913 წელს დიპლომები მიიღეს.

პირველად პედიკური პროფესიად აღიარებულ იქნა 1916 წელს, როცა ფილადელფიის უნივერსიტეტის ოთხმა სტუდენტმა მიიღეს შემდეგი სახის დიპლომები - **Master of Chipody** (პედიკურის მაგისტრი).

1. ...გამი ასეთიქ შეიძლება იყოს (3). 2. ერთ-გვარი საფარჯიშო ინვენტარი... რემინგეით (8). 3. რა ჰქვია სავალდებულო ვარჯიშთა სისტემას ფიგურულ სრიალში? (7). 4. იხილეთ ფოტო და „მისი“ კაბა დაახასიათეთ (1). 5. ქალაქი კანადაში, თითქმის ამავე სახელის პროვინციაში (10). 6. პიგლეფრეთა გესტაპოს ერთ-ერთი მაღალჩინოსანი პირი (5). 7. ასტრონომიული სიგრძის ერთეული (6). 8. იგალიელი მწერალი და ჩეხეთის ისტ. ოლქი (4). 9. მაღალი საზოგადოების წეს-ჩვეულებათა პატივმოყვარულ მიმყოლი ადამიანი (8). 10. სტუდენტური ღოკო (3). 11. ცურვა, ველორობა და კროსი... ერთად (8). 12. ცნება, რაც „გადაღობვას“ ნიშნავს და მობილური ტელეფონების გახშირებასთან ერთად განზღაურებული (5). 13. დინების (მდინარის თუ ცხოველების) ნარსახეობის განმსაზღვრელი სიტყვა (1). 14. ლეო ქიანელის და ეროსი მანჯგალაძის ერთობლივი ნაშრომის სახელი (2). 15. რა სიტყვა გვახსენდება „ქორბუღას“ სხენებზე? (2). 16. ქიმიური ელემენტი... ატომური მასით - 18,998403 (7). 17. საეკლესიო გერიტორიულ-ადმინისტრაციული ერთეული (4). 18. ბოსნიელის სახესვანობა (1). 19. ყველაზე „პოპულარული“ დაავადება (2). 20. ამ 20-25 წლის წინ ფრიალ პოპულარული ქსოვილი (6). 21. ძირითადად დას. საქართველოში გავრცელებული ბერძნული წარმოშობის მამაკაცის სახელი (3). 22. ეს სიტყვა ორიგინალში „მეგობარს“ ნიშნავს, ჩვენში კი გულუბრყვილო კაცის აღსანიშნავად დაკანონდა (4). 23. ფილმი ადრიაჩი ჩელენგანოს მონაწილეობით (5). 24. საზოგადოებისათვის მიუღებელი დანადამუშავებელი სენი (3). 25. ქალი, რომელიც ჩვენი კროსფორდის მიჯნურმა არჩია თითქმის ცოლად წაყვანილ საგროს („მას“) (5). 26. ერთ-ერთი კომუნისტური ქვეგანყოფილი დიდი დასახლებული პუნქტისათვის (4). 27. მამაბები, ხშირად სინამდვილისაგან შორს მდგომი სიტყვა (3). 28. რუსეთის ერთ-ერთი მთიანი მხარე (4). 29. სისხლდინებასთან უშუალოდ დაკავშირებული ორგანო (3). 30. რამდენჯერ გაჰყვა ცოლად ლიმ გელიორი რიჩარდ ბერგონს? (4) 31. იყო ასეთი რუსული ფილმი საბჭოელ მფრინავთა გმირობის შესახებ... გახსოვთ? (9). 32. სწორედ ეს სახელი ჰქვია ჩვენი კროსფორდის გმირს (2). 33. სწორედ

ეს ფერი ფიგურირებს ჩვენი კროსფორდის გმირის ერთ ცნობილ ფილმში (3). 34. მნიშვნელოვანი დასახლებული პუნქტი ჩვენი ქვეყნის სამხრეთში (3). 35. სწორედ ეს ყმაწვილი იყო ერთდროს ჩვენი პრიმადალანს მიჯნური (5). 36. სოფელი, გამოუსვლელი ადამიანი...
ძ ი რ თ ა ღ ა ღ
ს ა ქ ა რ თ ე ვ ლ ო ს
ც ე ნ ტ რ ა ლ უ რ ი რ ე
ვ ი თ ი ნ დ ა ნ (2). 37.
არცთუ დიდი და მნიშვნელოვანი ქალაქი ნიდერლანდში (10). 38. ასტრონომიისათვის ფრიალ აუცილებელი ინვენტარი (6). 39. გვესისა და თებეს დედოფალ სემელას (ცნობილი) ვაჟი (9). 40. როგორი კაცია, თუნდაც (ცნობილი) კირილე მიმინაშვილი? (4)

1	21
2	22
3	23
4	24
5	25
6	26
7	27
8	28
9	29
10	30
11	31
12	32
13	33
14	34
15	35
16	36
17	37
18	38
19	39
20	40

01-40 ქ. - შეუფასებელი
41-80 ქ. - დაბალი შედეგი
81-110 ქ. - საშუალო შედეგი
111-140 ქ. - ოსტატური შედეგი
141-170 ქ. - დიდოსტატი ხართ!
171-179 ქ. - ბრავო, მავსტრო!
180 ქ. - ეს დაუჯერებელია!
პასუხები - მე-17 გვერდზე

15 «ელვა»-უმსაბრაშო

პირველი „ელვა“-უმსაბრაშო მოიგონა ჩიკაგოელმა უიკტორმა ლ ჯადსონმა. შესაკრავი ლითონის ორი ძეწკვისაგან შედგებოდა, რომელიც შემკრავის ერთი მოძრაობით იკრებოდა. ეს გამოგონება პირველად წარმოდგინდა იქნა 1893 წელს ჩიკაგოს გამოფენაზე, რითაც კოლ ლუის უოლკერი დაინტერესდა და პენსილვანიაში მთელი საწარმო შექმნა ამ შესაკრავებისათვის. მართალია, ამ შესაკრავს ბევრი ნაკლი ჰქონდა (კბილანები მალე ცვდებოდა), მაგრამ 1913 წლამდე მაინც გაძლო შემდგომი სრულყოფის გარეშე. 1913-ში კი ნიუ-ჯერსის შტატში მცხოვრებმა შედემა ინჟინერმა ვილფონ სანდბეკმა მიიღო პატენტი ისეთ სრულყოფილ „ელვა“-შესაკრავზე, როგორითაც ახლა ვსარგებლობთ.

1917 წელს, როცა ამერიკა პირველ მსოფლიო ომში ჩაება, ამ არმიის მესვეურებმა შეუკვეთეს კომბინზონები, რაზედაც აბსოლუტურად ყველა შესაკრავი „ელვის“ ტიპის იყო. თვით თვითმფრინავების გადასაფარებელ ბრუნვებებსაც კი „ელვა“ გაუკეთეს. დემობილიზაციის შემდეგ ყოფილმა ჯარისკაცებმა ჩვეულებისამებრ ამგვარი შესაკრავიანი სამოსის ტარება დაიწყეს და ამით დაიწყო მისი პოპულარიზაცია.

პირველად ქალის სამოსში „ელვა“ გამოიყენა 1930 წელს პარიზის მოდების სახლის მფლობელმა მადამ შაპარელმა. მალე, 1931 წელს, მის მაგალითს ნიუ-იორკელმა მოდელიორებმა მიბაძეს და ამ გამოგონებამ სათანადო ადგილი დაიკავა და შედეგად... კოლ ლუის უოლკერი მილიონერი გახდა!

მამაკაცის შარვაკაში პირველად „ელვა“-შესაკრავი 1935 წელს გამოიყენეს.

16 მებრული სისტემა

პირველად ზომა-წონის მებრული სისტემა გამოჩნდა საფრანგეთში 1793 წლის 1 აგვისტოს, როგორც საფრანგეთის რევოლუციის შედეგად შექმნილი ერთი სახალე: მისი გავრცელების ძირითად მიზეზად კი ნაპოლეონის მიერ წარმოებულ ომებს ასახელებენ.

ფანტაზმის დიდოსტავები

ამბობენ, მოგზაურული ქიმი არასოდეს ასვენებ-

ძველი შოგლანდიური გე- არის შთამომავალი მისის ლეკი, თავისი გეგროვებული გრადი- იების წყალობით, საკმაოდ მალ- ლა აყენებდა მწეობრივ პრინცი- იებს და არგურს თანაუგრძნ- იობდა კიდეც... გარდაცვლილ მუქულესთან დაკავშირებული განცდებისა გამო... მაგრამ მს- ოლოდ თანაუგრძნობდა, რადგან ახალგაზრდა ქალისათვის, მით უმეტეს თავქარიანისა და მომხ- იბლავისათვის, ცხოვრების დე- ნადობა ბევრად უფრო მეტს ნიშნავს, ვიდრე მაღალმწეობრი- იობა... თურმე!...

კაკობ ხაჩიკიანი

არავინ იცის, ქალთა საკითხ- ში განცდილი მარტოებისა თუ რაიმე შინაგანი მოთხოვნეუ- ბის გამოისობით მოხდა ეს. მა- გრამ თანდათანობით არგური ფიშკურადაც შეიცვალა, მხრები გაუშეშდა, თვალები ჩაუკვივდა, კუჭი ხასიათი გამრუმებულ იე- რსახებზე ადებუჭდა და... არც მეტი, არც ნაკლები - მუსტად ისეთი გახდა, როგორც წარმოდგენილი ჰყავდა მკითხველს მისი გმირი - მერლოკ ჰოლმ- სი.

შერლოკ ჰოლმსის ნაარკავი სიკვდილი

თავდატკეხილი ცხოვრებისეული დეპრესიისა გამო არგურ კონან დოილმა გადაწყვიტა დაეს- რულებინა თავისი გმირის თავგადასავლები და უკანასკნელი ამბავი ასეთი ფრანგით დასრულა - „ჯენტლმენი გაქრა, რათა აღარასოდეს დაბ- რუნდეს“.

...შედეგად?!

ლონდონში მამაკაცებმა გლოვის ნიშნად შლ- აკებზე შავი მონრები დაიმკვრეს; ურნალების რედაქციებთან საპროტესტო მიტინგები იმართე- ბოდა, პარლამენტის წევრებს და უელსის პრინცი მკითხველები ჩივილით აღსაესე წერილებს უგ- მაინებდნენ... თავად კონან დოილი კი მუქარით აღსაესე ბარათებს იღებდა.

სუსულურ-ემოციურ სტრესში მყოფი არგური კატეგორიული წინააღმდეგი იყო შერლოკ ჰოლ- მსის მკვდრეთით აღდგომისა, მუხუცდებდა იმისა, რომ ლიგურატურულ საქმიანობას შეეძლო მისი პროფესიული განცდები გაეჭარბებინა. დაახ, არ- გური წინააღმდეგი იყო, მაგრამ მაინც დანებდა მკითხველთა მოთხოვნებს და კიდეც რვა მოთხრო- ბის შექმნის კონტრატზე მოაწერა ხელი, რომელთა- ვან პირველი იყო ამბავი საგანისებრი ძაღლი- სა - ბასკერიველების ძაღლისა.

...და, როგორც ეს ხშირად ხდება ხოლმე, თითქოს ცა გაიხსნა, ყველა ცხოვრებისეულმა სიკეთემ არ- გურისათვის ერთად მოიკლა და 1907 წელს, როცა იგი 48 წლის ასაკში გადადგა, ჯინ ლეკმა თანხმობა განაცხადა სახელოვანთა მწერლ- ის ცოლობაზე!

მით ერთად 23 წელი იცხოვრეს, სამი შვილი იყოლიეს და 1930 წელს, როცა კონან დოილმა სამარადისოდ მიატოვა ეს წუთისოფელი, ჯინ ლე- კმა სახალხოდ განაცხადა - „ეს ოცდასამი წელი ერთი დღი თავლობისთვის იყო!“

...ასე გადაუხდა მადლობა შერლოკ ჰოლმსმა თავისი გაცოცხლებით საკუთარ შემქმნელს და იმი სხორაინისაჰან მოაგრუნა.

* * *

ჯინ ლეკი 1940 წელს გარდაიცვალა და იგი მეუღლის გვერდით, სასექსის საგრძობის ქალაქ კროუტორის სასაფლაოზე დაკრძალეს.

„ფოლადივით მოუდრეკელი“ - წააწერეს შთა- მომავლებმა არგურ კონან დოილის საფლავზე აღმართულ ძეგლს; თითქოს ყველაფერი ცხადია, თუმცა ამ ერთობ ორიგინალური და იდუმალებით მოცული ადამიანის შესახებ კვლავაც თბავენ და ყვებიან ნაირგვარ ამბებს შერლოკ ჰოლმსისა და მისი ლიგურატურული მამის შემოქმედების მოყ- ვარულები...

წელს იგი აქლემზე ამხედრებუ- ლა და იგვიპტის უღამბოების გადასვრეით სუდანამდე ჩასუ- ლა და ამ ვოიაჟის მიზეზი ინ- გლისთან მომხარე ქვეყნის მეს- ვეურთათვის აუხსნია, როგორც სამხედრო კორესპონდენტის მხრივ საკუთარი მოვალეობის აღსრულება.

...ბურებთან ომის დროს კონ- ან დოილი მოხალისეთა რიგე- ვებში ჩაეწერა, მაგრამ უკვე ასა- კში გადამდგარ მწერალს ხე- ლისუფლებამ უარი განუცხადა, მაგრამ... კონან დოილი მაინც გაემგებრა გრანსვაალში... რო- გორც სამხედრო ქირურგი.

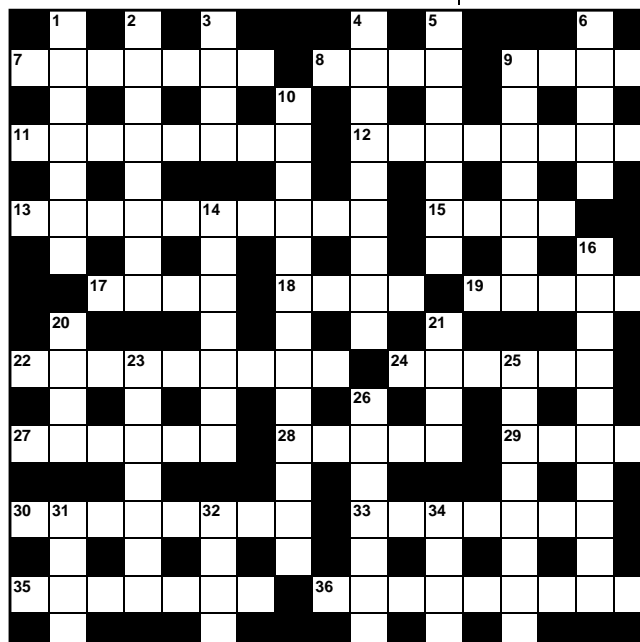
...არგურ კონან დოილს რამ- ოდენიმე სახუმარო ეპიზოდსაც მიაწერენ. 1912 წელს სამხრეთ ინგლისში იპოვეს ნაპარხი ძე- ლები, რასაც ეანგრობი უწოდეს, რაც მიწვეულ იქნა იმ დაკარ- გულ როლად, რომელიც მაიმუ-

ნის გაადამიანების პროცესში უნობი იყო მეც- ნიერები ამ ძელებს და... დმონდა, რომ ეს ჩვეუ- ლებრივი შიმპანზე ჩონჩხი იყო, რაც არგურ კონ- ან დოილის ხელით ყოფილა გადაკეთებული; ამ მწერალს ხუმრობის მიზეზი კი ის გახლდათ, რომ მწერლის სამოდიენი შინაარსის სტაგნაც ერთხ- ლდ ირონიულად გამოემხარუნენ მეცნიერები და... ეს ირონია მათ 40 წლის წვალეებად დაუჯდათ

ფსევდონიმები 230. მიახინი ედ - სალვატორე ლომბინო. XX ს. აშშ მწერალი. 231. მიაქალაი ენდი - როუზ ანდერსონი. ამერიკელი კინოსახიობი. 232. მიაქონალი როს - კენეგ მილერი. XX ს. ამერიკელი მწერალი. დეკტივების ოსტავი. 233. მიაქაინი სტეი - გერენ სტივინი. ამერიკელი კინოსახიობი. 234. მიაქაირბა კურციო - კურტ ერის მუკერგი. XX ს. იტალიელი მწერალი. 235. მინურალი ნინო - ნინო საგურინი. იტალიელი მსახიობი. 236. მირა კან - ვან ვილენ- მარე. ფრანგი კინოსახიობი. 237. მირსი - ან ფრანსუაზა იპოლოგ ბუტე. ფრანგი მსახიობი. 238. მირსო სოფი - სოფი მოპუ. ფრანგი კინოსახიობი. 239. მირა რობერტო - მარცა ენაურენი XX ს. ჩილელი მსახიობი. 240. მინურალი კეტრინ - კეტრინ ბენი. ინგლისელ- ახალ ზე ლ ა ნ დ ე ე ლ ი მწერალი. 241. მირბარი ჯაკომო - იაკოპო ლომბინი. XIX ს. გერმანელი კომპოზიტორი. 242. მირსი მიშელ - კოსლინი მერსი. ფრანგი მსახიობი. 243. მიაქალაიო პიეტრო - პიეტრო გრამატი. XVIII ს. იტალიელი მწერალი და დრამატურგი. 244. მიაქალი ვეო - გიორგი კასაბოვი. XX ს. ბულგარელი პოეტი. 245. მირჯალაი - ჯალალ ალი ოლი ფაშაი. XIX ს. აზერბ. მწერალი. 246. მირსი პანას - ათანასე ურდუნჯი. XIX-XX სს. უკრაინელი მწერალი. 247. მინურალი გაბრიელა - ალკაიაგო გოლი. XX ს. ჩილელი პოეტი ქალი. 248. მირა-მირა - სილვეკა ერი. ფრანგი კინოსახიობი ქალი. 249. მირიანი - კან ბატისტ პოკინი. 250. მირსო მერილინ - ნორმა ჯინ ბუიკერი. ამერიკელი კინოსახიობი. (შემდგომი გარტყვებით) 247. მინურალი იგ - იგო დივი. ფრანგი მსახიობი და მწერალი.

პლანა დე სუმროან „ფანტაზიის“ პროსოპოდიცაზი (გოგრი ვიკა)

თარაზულად: 7. პიგმალიონის, ასე ვთქვათ, „ჰომ- უნკულსი“. 8. ქულზე გამოსაყენი არსება. 9. ამ პოლიტიკოსს თანამემამულენი „მსხალა“ ექიანიან, მისი გვარი კი „ეომბოსტოს“ ნიშნავს. 11. „ქართული წარმოშობის“ იაბონელი მებრძოლი. 12. მია ვასოს პროფესია... ომამლე. 13. ქალი, რომელსაც საკმაოდ საუკვოდ აბრალევენ ერთი მსოფლიო საოცრების აგროლობას. 15. სილვესტერი - შინაურულად. 17. რა უნდა იყოს ყქ 18. „მოღების საჩვენებელი“ აღელი თეატრის შენობაში. 19. „საფრმო“ რამ მაიკლ სქოლის („და ლონდი ბრევენის“) სახეზე. 22. კინალოკოს „მშობელი“. 24. ჰაობისაბრა ფრინველი, რომელსაც რაგომდაც აღუტანგაც ექიანიან. 27. ერთგვარი თათრების და პონიერების მშობლიური მხარე. 28. დიდი კორსიკელის მშობლიური ქალაქი. 29. ფროილიანის საბოლოო სტადია. 30. საბჭოთა ეპოქაში „ვაკიმე“ მღებარე ბიჭებისაგ უკეთებდნენ. 5. ფრანგული კინოს „მასხარა“. 6. სპარტელი ექალუგარებელი. 9. ახლო წარსულის მისსერო, რომელსაც „ძალიან უყვარდა „დასვენების დღე“. 10. არის ასეთი ძველი საბჭოთა ანეკდოტი: „... " " ". ანუ რა ჰქვია იმას, როცა „... " " ". 14. რა სიგვია არ შეუფერება სკუნის მირ გაფრცხლებულ სუნს? 16. მარცხენა ფეხზე ექვის თითის მქონე კაცი. 20. მელ გიბსონის „მამაიცი“ ორგანი. 21. ირაკლი წერეთლის საყვარელი „ქალის სახელი“. 23. ადამიანი, რომელითაც ასოცირდება რიცხვები 40 და 100. 25. დახრჩობა - მეცნიერულად. 26. კავკასიური კულ- ინარის ინგნგარი. 31. ასე ვთქვათ, „ვირგულური ხლი“ მდინარეზე. 32. ყველაზე კოლორიტული კინო- ფერმერის სახელი. 34. იაკუბების „რევილუციური“ მდინარე.

ამ შენობას სასტუმროს ფუნქცია ჰქონდა. მაგრამ მან აბით როლი მიქცია ჩვენი ყურადღება, არამტელ მისი მოპირდაპირე მხარეს მდგარი სამხილე ძირი არყის ხით (ვიხანავთ სხვაგან თბილისის ქუჩებში არყის ხე?) ჰოლად, კოსოვორღში ამ სასტუმროს სახელი ჩაწერილი. 33. საბჭოელი „ერისი კაცი“ სახელი. 35. კურორტი, რომლის შესახებაც რუსულან მიქა- ბურიძემ დაწერა: „რა დროს არი (...), რუსა შინადა რანგალი...“. 36. მადაგასკარის მკვლელები ფრანგი მოგზაურის შესახებ კოფორდისტი ალბათ ასე იტყობა: „...დიდი დიდე“ (ფრანგ. ვაუმ). შვეულად: 1. რა აქეთ საერთო არგვლერიას და სა- ბჭოურ გაიბობას? 2. ლუდშილა გურიმხევაზე და მით უქვესს მის ქმარზე უფრო გიგლოკობი განმთოვარაჟი ქალი. 3. სენიას ვითომ მგლობარი კინოში. 4. ოპერაიკა, რომელიც შინაურ კატებს უგარდებთ, წინაით კი ეკლესიაში მომღერალ ბიჭებისაგ უკეთებდნენ. 5. ფრანგული კინოს „მასხარა“. 6. სპარტელი ექალუგარებელი. 9. ახლო წარსულის მისსერო, რომელსაც „ძალიან უყვარდა „დასვენების დღე“. 10. არის ასეთი ძველი საბჭოთა ანეკდოტი: „... " " ". ანუ რა ჰქვია იმას, როცა „... " " ". 14. რა სიგვია არ შეუფერება სკუნის მირ გაფრცხლებულ სუნს? 16. მარცხენა ფეხზე ექვის თითის მქონე კაცი. 20. მელ გიბსონის „მამაიცი“ ორგანი. 21. ირაკლი წერეთლის საყვარელი „ქალის სახელი“. 23. ადამიანი, რომელითაც ასოცირდება რიცხვები 40 და 100. 25. დახრჩობა - მეცნიერულად. 26. კავკასიური კულ- ინარის ინგნგარი. 31. ასე ვთქვათ, „ვირგულური ხლი“ მდინარეზე. 32. ყველაზე კოლორიტული კინო- ფერმერის სახელი. 34. იაკუბების „რევილუციური“ მდინარე.

თარაზულად: 1. ამ გერმინის სახელწოდება იერუსალიმის მახლობლად მდებარე ნავთობსაგურელო მისცა, სადაც მუშაობდა ცეცხლი ენო... მამ, რა ცეცხლი იგულისხმება? 2. პიროვნება, რომელიც ცდილობს საკუთარი იდეები მოახვიოს ადამიანებს ყველანაირი საშუალებით. 8. თხერის, გილის და უპაგრონის კოლეგა სალანძღოთ სიგვეა ჩვენს ენაში. 14. XX საუკუნის კაცობრიობის ერთ-ერთი გლობალური პრობლემათაგანი. 15. ოდეკოლონის ან სუნამოს სათავის ჭურჭელი. 16. შუა სს ინგლისსა და საფრანგეთში ამ სიგვეთი საეკლესიო მსახურნი მოისხენიებოდნენ, ახლა კი კანტორის მუშაკებს მოისხენიებენ... რა იგულისხმება? 19. რა ეწოდებოდა პირს, რომელიც ყველანაირი საშუალებით ცდილობდა ბავშვის დამხინჯებას, რათა ის საკუთარი მიზნებისათვის გამოეყენებინა? 20. სახელმწიფო, რომლის შემადგენლობასაც ამ რამოდენიმე წლის წინ აფრიკის ახლად გამოიქეცილი ქვეყანა ერთობა გამოეყო. 21. ხელმძღვანელის მოსახსენიებელი სიგვეა ბიუროკრატული და კრამინი-ნაიტი საშუალოების წარმომადგენელთა ენაზე. 24. მეფე ბაგრატ IV-ის ბრძანებით XI საუკუნის შუა წლებში აშენებული აწ უკვე ისტორიული ფეოდალური ქალაქი გორის რაიონში. 25. ფრანგი ფერმწერი და გრაფიკოსი. კან ოგუსტენ დომინიკი... (1780-1867). 26. ამომწყდარი დინოზავრების გვარი ხელიკმეჩა დინოზავრების რიგისა. 31. ბუდიზმით დაინტერესებული პოლიეფალი მსახიობი. 32. როგორია გულ-მართალი ადამიანი? 33. ამერიკელ მწერალს, მაიკლ კრაიგონს, ეკუთვნის რომანი „ანდრომედას ..... (რა?)“, ანუ რა ეწოდება მიკროორგანიზმების წმინდა კულტურას? 34. რა სახელი ღვთისმშობლისა და სილვას შორის XX ს მთლიანვე ცნობილი ვენესუელელი მწერლის სრულ გვარსა და სახელში? 39. ვიოლინების სახელგანთქმული ოსტატების გვარი გვარნერები და სტრადივარი-ოუსებიან ერთად. 40. **ნიჩლით უფრო №2.** 41. პოლანდური გულდენის მეორე სახელწოდება. 42. ქალაქ ბელგრადის დედა-მდინარე. 47. ინგლისურად - **Plane**, რუსულად - ქართულად - ... (რა?). 48. **ნიჩლით უფრო №1** 49. ეკლესიაში მისული ადამიანების ერთობლიობა. 52. ნაწვადებში წყლის ან სხვა საშუალო სითხის შესაყვანი ხელსაწყო. 53. როგორი შეიძლება იყოს ყოველი თვითნაკეთი და ძირითადად უხარისხო პროდუქცია? 54. XIX ს მთლიანვე ქართული მწერალი, ავტორი რომანისა „სოლომონ ისაკიმ მეჯღანუაში“... 58. მარკო დე სადის რომანი. 59. ავტორი სათავგადასავლო რომანისა „ფორკონის მეუღლე ქერა თიანის და ცისფერთალები ლამაზმანი, რომელიც კინოს მოყვარულებს ახსოვთ ფილმებიდან „Deep Impact“ (დრამა დარგყმა) და „Bad Guys“ (ცუდი ბიჭები). 65. აფრიკული სახელმწიფოს, ანგოლას დედაქალაქი. 66. ის, რომლის მიხედვით თითქმის ყველა მსახიობს აქვს ჩაყლაპული. 67. **ნიჩლით უფრო №3.** **ფინილით უფრო №5.** 72. ქართული ჰაგიოგრაფიული ლიტერატურის ერთ-ერთი მთავარი პერსონაჟი. 73. ამერიკელი კალათბურთელი, ბარსელონის ოლიმპიადის ოქროს მდლის მფლობელი და ერთ-ერთი საუკეთესო ცენტრი **NBA**-ს ისტორიაში გუნდ **San Antonio Spurs**-დან. 74. დიდი მეგობარი და **Formula 1**-ში მოასპარევე მანქანა. 78. ყველაზე საყვარელი სუბიექტი ამ ქვეყანად. 79. ღირსებათა და ნაკლოვანებათა შესახებ შექმნილი საერთო აზრი. 80. ვინ არის ბრაიანი ადამსი და ანდრეს სეგოვიან? 84. მხოლოდ კუნძულ მადაგასკარზე მოხინჯადრე არსება. 85. ჩინეთში უკვდავების წყლად შერაცხული საკვები დანიშნულების სითხე. 86. რა ჰქვია გოგონას საკერავი მანქანათი ქართულ ენაში? 87. გერმანელი კომპოზიტორი, კარლ... (1895-1982). 91. ჯოჯოხეთის აღმნიშვნელი ლათინური სიტყვა. 92. ვინ იყო სამეფო დინასტიით დღევანდელი მარგო? 93. როგორი შეიძლება

იყოს უნიჭოდ დაწერილი რომანი? 98. ავტობიომის ერთ-ერთი უმთავრესი ნაწილი. 99. რა ჰქვია ნობელის პრემიის ლაურეატ აპონელ მწერალს, გვარად ოუ? 100. ლიტველი მასხიობი მამაკაცი ფილმიდან „**Никто не хотел умирать**“. 103. რა ჰქვია ინჟინერ სმიტს კოლ ვერის რომანში „საიდუმლო კუნძული“. 104. ბარენის მღვისპირა პორტი რუსეთში. 105. მთაბა სისგემა რუსეთში. 110. ქრისტეს პირველწოდებულად წოდებული მოციქული. 111. იან ფლემინგის რომანების მთავარი პერსონაჟი. 112. ნეიტრალური ნივთიერების შემცავი საშუალო ფორმა, რომელსაც იყენებენ უპირატესად ახალი ვრეპარატების ეფექტურობის დასადგენად. 113. მუსლიმანთა წმინდა ქალაქი. 117. ქართული მხატვრული ფილმი მეფის რუსეთის რეჟიმის წინააღმდეგ მებრძოლი აჭარის მესახე. 118. ბუქმწეობის წინააღმდეგ ნაბიჯი სელაპების ოჯახისა. 119. მექანიკის ნაწილი. 123. რა ჰქვია გერმანიის ენის გერმანიის ახლანდელ გენერალურ მდივანს? 124. ქალაქი სამხრეთ ინდოეთში, რომლის მოსახლეობა 4 მილიონს აღემატება. 125. დიდი ინგლისელი ფიზიკოსი და ექსპერიმენტატორი. 129. დასარგავი მუსიკალური ინსტრუმენტი. 130. სსრკ-ს საკალათბურთო ჩემპიონატში მონაწილე უდიერესი გუნდი. 131. ბუდიზმის ერთ-ერთი უმთავრესი ცნებათაგანი. 136. დარლინგტონსა და სტოქტონს შორის მსოფლიო პირველი სარკინიგზო ლიანდაგის ამგები ინგლისელი გამომგონებელი. 137. უსლიამ შექსპირისული „ქარიშხლის“ მთავარი პერსონაჟი. 138. ასეულის შემადგენელი ნაწილი არშიაში. 139. აუღვრეველი ყოფი-ცხოვრება. 140. მომღერალი ქალბატონი თანამედროვე რუსული ესტრადიდან. 141. ყველაზე ცნობილი მძევის გვარი რუსული ლიტერატურაში.

ვეფხვად: 1. ქალური დაავადების შემსწავლელი ექიმი. 2. XIII-XIV საუკუნეების მიჯნაზე მოღვაწე ქართველი მინიატურისტი და კალიგრაფი. 3. დემოკრატის მოწინააღმდეგე ათენელი ორატორი და პუბლიცისტი, რომელიც წინააღმდეგი იყო სპარსელების წინააღმდეგ ბერძნებისა და მაკედონიელების საერთო ძალებით გალაშქრებისა. 5. რა ჰქვია ესპანელ ფეხბურთელ მენდიეტას? 6. იარაღის წარმოებით განთქმული ქალაქი რუსეთში. 7. უღელტეხილი ლისის ქედის სამხრეთ

მონაკეთზე. 9. რა შეიძლება არ მიეკაროს თვალს? 10. **ნიჩლით უფრო №5.** 11. ვინ იყო არქიტო სეურტი ასინეთასათვის? 12. სალიერი, ვივალდი, სტრადი-ვარევის და კორეატი. 13. სხეულთაშუა მღვისპირა აზიის ქვეყანა. 17. შეძახილი ქრისტიანულ ღვთისმსახურებაში. 18. საზოგადოებრივი მნიშვნელობის მოვლენის მაწველები ცნობა. 22. კუნძული, სადაც მეფე მინოსის ორისდიქცია ვრცელდებოდა ძველ ბერძნულ მითოლოგიაში. 23. მდინარე ოდრას გერმანული სახელწოდება. 27. სპორტსმენის „ასროლი“ ბალისტიკური მოწყობილობა. 28. ღმერთი ისლამში. 29. მეფის მაწოვარა თხა ძე. ბერძნულ მითოლოგიაში. 30. ჩვენს დედაქალაქში ერთ დროს არსებული სასწრაფო სამედიცინო დახმარება. 35. დიპლომატიური წარმომადგენელი. 36. საფეხბურთო ამპლუა. 37. რა ჰქვია ოდრი კეპენის პარტიის ფილმი? (...ფილმს აღარ გეგვივით, თქვენის ნებართვით). 38. ბურაგინოს ართიმეტიკისა და ეთიკის მასწავლებელი ცისფერთიანი გოგონა. 43. როგორი ყოფილა ილია? 44. გენიში სისხლის მიმოქცევის მექანიზმი. 45. კიდევ ერთი ღვთის საღიბელები შეძახილი ქრისტიანულ ღვთისმსახურებაში. 46. რა ჰქვია ადამსს, თანამედროვე კანადელ მუსიკოსს? 50. კამაკოა სოფელი. 51. პაგარა სახალდო ვეროპის ქვეყნები. 55. თუ მღვდლის შესაცნობი გარემო ცილობია, რა არის ჯარისკაცის შესაცნობი გარემო? 56. რა ეწოდება მოძრაობის რაოდენობის მორენიანად ფიზიკაში? 57. რა ჰქვია ახლა ჩეჩენის? 61. მსახურთა უფროსი მდიდარი ამერიკელების უზარმაზარ ვილში. 62. დინოზავრების სამყაროს და ქართული პრესის საერთო „მხილვა“. 63. რუსული ესტრადის ვარსკვლავი, ვალერი... 64. ელექტრონული შემადგენელი ნაწილი. 69. რა ჰქვია პოლიონელ კინორეისორს, ვაიდას? 70. რა ჰქვია თანამედროვე ფრანგ ფეხბურთელს, დეზამს? 71. ევროპის სახელმწიფოს დედაქალაქი. 75. მთავარი პერსონაჟის გვარი რემო ჩხვიტის ფილმი „ნერგები“. 76. მოქალაქეთა კავშირის გენერალური მდივანი. 77. ქალაქი ყაზახეთში, პორტი მდინარე ირტიში. 81. რა ერქვა ძველ რომში ქვიშაყრილს, სადაც ორთაბრძოლები იმართებოდა? 82. როგორი შეიძლება იყოს ცხვირი? 83. პლანეტა იუპიტერის თანამგზავრი. 88. ფედრას მეუღლე და არიანდის საგროფო ძველ ბერძნულ მითოლოგიაში. 89. ხელსაქმის ერთ-ერთი სახეობა. 90. როგორი კლუბია „...“? 94. ქალაქი აშშ-ში, ფლორიდის შტატში. 95. უამრობა, ანუ რა? 96. ვინ არის მაჭანკალი თავისი არსით? 97. მარკეტის შტატი. 101. ეკონომიკური ყველაზე მაღალი კინგის შემოქმედებაში. 102. ყველა ბილეთი გაყიდულია, ანუ რა? 106. ორი სიტყვის, პარალელის და სუკუნდის, შეერთებით მიღებული მანძილის საზომი ასტრონომიული ერთეული. 107. გრაფი მონტე-კრისტოს უმთავრესი მგერის ფერნანის, იგივე გრაფი დე მონსერის გვარი. 108. საკუთარი ნება-სურვილითი საშუალო გახვეუ უარის თქმა. 109. რუსულ ენაში სიგვე -ს რამოდენიმე მნიშვნელობა შეესაბამება ქართულ ენაში: 1) წილადი 2) ათწილადი 3) კაკანი... და აქ კიდევ ერთი მნიშვნელობა ჩაწერი. 114. არგურ რემბოლ პოეზიაში ხელოვანის სიმბოლო მღვის დიდი ფრინველი. 115. გვარი კაცისა, რომელსაც ორთაჯალაში ძველი ადგილი ახლანდელ აშშ-ში. 120. **ნიჩლით უფრო №6.** 121. სოფელი თიანეთის რაიონში. 122. ძე. ბერძნული ანბანის ასო. 126. მარბაძის დასავლეთი დამგვა. 127. სიგვე, რომლითაც აქ-ქმ 20 თეთრიანსაც მოისხენიებენ. 128. თანამედროვე ესპანელი ფეხბურთელი. 132. აღმოსავლეთი მშობლიური ენაზე. 133. ქალი, რომელმაც შვიდი სროლიდან ვერც ერთხელ ვერ მოარგვა მიზანში. 134. მდინარე, სადაც ერთმანეთს შეხვდნენ მოკავშირეთა ჯარები. 135. რა შეიქმს სიყვარულს?

პაპარა ამბები დიდი სამყაროდან

***სოლომონ როიალმა, რომელსაც ახლა საფრანგეთის განათლების მინისტრის პოსტი უკავია, 11-სამიან ინსტრუქციამ, რომელიც ერთ-ერთ ქვეშევრდომს გაუკვებან, 5 გრამატიკული შეცდომა დაუშვა.

***ინგლისის ქალაქ ნოტინგემის უნივერსიტეტში უცნაური სპეციალიზაციაა; აქ იკითხება სპეცკური სახეობა - „ქსოვა და ქარგვა“, „საფლავის მოვლა“, „ავტომატისგრაფიიდან ნავის გაგანა“ და სხვა.

***ნი უ-ი-ორ კის უნივერსიტეტში იკითხება ლექცია - „მათემატიკა, სქესი და კულტურა“, რაშიაც განისხლება რასობრივი და სქესობრივი დისკრიმინაცია მათემატიკის სფეროში.

***ამსტერდამის უნივერსიტეტში კითხულობენ ლექციების ციკლს, რაც მთლიანად ამერიკელი ესტრადის ვარსკვლავის მადონას ცხოვრებასა და შემოქმედებას ეხება.

*** რიო-დე-ჟანეიროს უნივერსიტეტიდან 70-მდე სტუდენტი

გაირიცხა იმის გამო, რომ „შპარგალკის“ სახით სარგებლობდნენ ელექტრონული საათებით. ასეთი თანამედროვე საათების მფლობელები საშუალებას იძლევა, რომ მასში ჩაიგვიროთ ნებისმიერი საგნის საგამოლო კურსი.

*** ვენესების წიგნი შესაგან ფაქტად მიიჩნევა ერთ-ერთი არგენტინული უნივერსიტეტის მისაღებ გამოცდებზე მომხდარი ამბავი. აბიგურიენტებს მისცეს 6-6 ამოცანა ფიზიკიდან, ქიმიიდან და მათემატიკიდან, ოღონდ მათ ამოცანა კი არ უნდა ამოეხსნათ, არამედ ითხი

ვარიანტიდან შეერჩიათ ერთი სწორი. 1727 გამოსაცდელიდან ვერცერთმა ვერ შეძლო ამის გაკეთება.

*** გასულ წელს გაშკენში ვიზიტისას პილარი კლინტონს ადგილობრივი უნივერსიტეტის სტუდენტები შეეგებნენ გრანსპარანგით - კეთილი იყოს თქვენი მობრძანება, ქალბატონი კენელი“

არ უნდა ამოეხსნათ, არამედ ითხი

თარაზულა: 1. სპარსული კლასიკური პოემის მამამთავარი. 6. ქვეშევრდომი ანუ ვინ? 9. ყველის სახესხვაობა. 11. სიბოძის სა-
 ზომი ერთეული. 12. წვრილმანი... ოღონდ არაქართულად. 13. „წიქარაც“ და „ჩექმეზიანი კატაც“. 14. ბუნების ასახვის სახესხვაობა
 ხელოვნებაში. 15. ძველ რომში კონსულის ან დიქტატორის გიგე-
 ლი. 16. ცნობილი ქართველი არქეოლოგი, ვიორგი ყაფლანის ძე...
 17. სიმონა ბაღაძის „პროფესია“. 20. სახელმწიფო ვესტიმენტი. 21.
 ფასების ცხრილი. 24. უმაღლესი სამხედრო სასწავლებლის სტუ-
 დენტი. 25. ხოსროვის საგრუო... ნიშამი განჯელის პოემიდან. 28.
 ავტორი რომანისა „ტრიუმფალური თაღი“. 29. სტალინის როლები
 სი-ერთი პირველი შემსრულებელი კინოსა და თეატრში. 30.
 ფრანგი კომპიზიტორი, ავტორი ცნობილი „ბოლეროსი“. 31. შენობის
 აუცილებელი ატრიბუტი. 32. არსება, რომელსაც „თავს წააცლიან,
 თუ საკადრის სუფრას არ გაშლის“. 36. სახელმწიფოებრივ-
 პოლიტიკური მნიშვნელობის დოკუმენტი. 37. ჩაგონება-შთაფონების
 ერთ-ერთი საშუალება. 40. კავკასიონის ერთ-ერთი ჭიშკარი. 41.
 პოლონის ტაძრის წინასწარმეტყველი ქურუმი ქალი. 44. სამ-
 პოლიტიკური მნიშვნელობის სახეცვლილება. 45. კარიერისთვის
 საოცნებო ნივთი. 46. XX ს ავსტრიელი პოეტი. 47. ყოფ. საბჭოეთის
 ერთ-ერთი საკალათბურთო ცენტრი. 49. თანამედროვე ქართული
 (მაშობის) „ენერჯეტიკის“ აუცილებელი ინვენტარი. 52. ერთ-ერთი
 სამთავრობო სელმდგენელი პოსტკომუნისტურ საქართველოში.
 53. ქიმიური ელემენტი. 54. აღმამანური კეთილგანწყობის აუცი-
 ლელები ფესვი. 57. XX ს პოლონელი პოეტი. 58. საშველი ანუ რა?
 60. ვალერი მელაძის სიმღერის ადრესატი პოემა ქალი. 61. (სონიორ)
 მედი, ფლორენციის მმართველი და ხელოვნების მეცენატი. 62.
 ყოფილ საბჭოურ თბილისში დიმიტროვის სახელობისა და კირო-
 ვის სახელობისა. 63. პაბლო ნერუდას სამშობლო. 64. ლუარსაბ
 თათქარაძის ერთ-ერთი ღირსება. 66. ლირიკული ლექსი შუა სს
 გრუბაღურთა პოემაში. 67. რუსული კინოსა და თეატრის ცნობი-
 ლი მსახიობი და რეჟისორი. ერასტ... 70. ქალაქი დასავლეთ სა-
 ფრანგეთში. 71. უსაფრთხოების სააგენტოში ინვენტარი. 72.
 სამკვების ცნობილი ობიექტი რუსთაველის პროსპექტზე. 75. სახის
 ერთ-ერთი თმოვანი ატრიბუტი. 78. თუშეთის ერთ-ერთი გომონიმი.
 79. ქალაქი გერმანიაში, რაინ-ვესტფალის მხარეში. 80. სირანო ლე
 ბერჟერაკის საგრუო. 81. საქ. ისტორიული მხარე. 84. ჯოპარ დუდაე-
 ვის მემკვიდრე. 85. თიფისა და მისი ახალბედი ობიექტი იარაღი. 88.
 XIX საუკუნის ფრანგი მომღერალი ქალი, პოლინა (...). ვარსია. 89.
 იტალიელი მეცნიერი, გალლეო გალიელის მოსწავლე. 93. ავტორი
 ოფიკოსის შესახებ არსებულ სცენიურ სერიალბებისა. 94. ადრეუ-
 ლი ალბრეხტის ეპოქის იტალიელი მწერალი ჰუმანისტი. 95. ნელ-
 საცხებლის სახესხვაობა. 96. ღვთის მთელნებით არსება... ჩვენთან.
 97. წარმინებათა დასაფიქსირებელი დოკუმენტი. 100. წარწერა
 საფლავის ქვაზე. 105. პორტუგალიის ერთ-ერთი კოლონია, დღეს
 ჯუჯა სახელმწიფო. 108. სახალილო თოფისათვის განკუთვნილი
 წვრილი ტყვიები. 109. ემილ ზოლას ერთ-ერთი რომანთაგანი. 110.
 ვერსლკვლავითა კრებული. 111. ყვავილების შეკონცის იაპონური
 სპეციფიკური ხელოვნება. 112. სპორტული განსაცმლის მწარმოებელი
 გერმანული ფირმა.

შვეულა: 1. კუდიანების უფროსი. 2. ქართული კინოს „მეტიმ-
 არა“ არსება. 3. მღვის წვრილი თევზი. 4. აშშ-ს შტატი. 5. დაბა
 ზესტაფონის რაიონში. 6. გბა კანადაში. 7. ამა თუ იმ ტერიტორიის
 მმართველი შუა სს ევროპაში. 8. ქალაქ-პორტი ამერიკაში. 9.
 რუსეთის ისტორიის ერთ-ერთი პირველი მეამბოხე. 10. ქალაქი
 სომხეთში. 17. ქარის მიმართულების მაჩვენებელი მეტეოროლოგი-
 კი. 18. „შაჰ-ნამეს“ უპირველესი რაინდი. 19. ლეგენდარული ბასკი
 ფესტივალის. 21. მდინარისპირა ხე. 22. ეოკალური ქმნილების
 სახესხვაობა. 23. რეჟისორი ფილმისა „ვიღაცამ გუგულის ბუდე
 გაღაფურინა“. 25. ვაკე ივრის ზეგანზე. 26. მონეტის უკანა მხარე.
 27. ყაბარდო-ბალყარეთის ადმინისტრაციული ცენტრი. 32. ფრეგიის
 მეფე, რომელიც ხელის შეხებით ოქროს აქცევა ყველაფერი. 33.
 საქართველოს ერთ-ერთი დამპყრობის, ვინმე კოსტროიკოვის რე-
 ლიუციური ფსევდონიმი. 34. რომან „მანონ ლესკო“ პერსონაჟი.
 35. XX ს ნორვეგიელი პოლარული მკვლევარი. 37. „ნაგერის ხს“
 ერთ-ერთი პერსონაჟი, ჩიკოტელას მეტოქე. 38. საბრძოლო
 დანიშნულების თავსარქმელი. 39. ჩრდ. კავკასიური მინერალური
 წყალი. 41. კაცი, რომელმაც მითოლოგიური ელენე მშვენიერი
 მოიგაცა. 42. ბაგონი კოლონკელი. 43. ქართული მხატვრული
 ფილმი. 48. უდაბნოს სომალი. 49. დიდი ანუ რა? 50. ქალაქი
 ყარაჩაიეთ-ჩერქეზეთში. 51. შაქრის მცენარე. 54. მმართველი
 პოეტის შემადგენელი ნაწილი. 55. ახლო წარსულში პოპულარული
 იტალიელი მომღერალი. 56. ერთწლოვანი მშაბიანი მცენარე
 ძაღლყურძნისებრთა ოჯახისა. 58. ალბერტო მორავია
 ანტიფაშისტური რომანი. 59. ბეთოჰოვენისა და მიქელანჯელოს
 ბიოგრაფი, ფრანგი მწერალი (პარკალ გლაიკითხით დღევანდელი
ნოშპიტი). 64. ერთგვარი საშურაბე მრგვალი ქლიავი. 65.
 კათოლიკური და ანგლიკანური ეკლესიის უმაღლესი სასულიერო
 პირი. 67. თვანეს თუბანიანის მითხრობა. 68. შორეული წარსულის
 გადმონათბი. 69. ყველაზე ხმაურანი ჩანჩქერი. 72. ამერბაიჯანუ-
 ლი ლიტერატურის მამამთავარი. 73. ნიშუა, რომელიც მეფეს დადი
 დათვის თანაგრძობს და აქცია. 74. დიდი შობის თევზი. 76.
 ქართული კინოს მფადანა. 77. იტალიის ქალაქი... (პარკალ
 გლაიკითხით დღევანდელი **ნოშპიტი**). 82. ფრანგი მწერალი, ავტორი
 რომანის „რკინის მეფე“. 83. ავტორი სიმღერისა „წითელფეხება
 მტრელების“ შესახებ. 85. პლანეტა მარსის თანამგზავრი. 86. ასანის
 არაგრაიდული სინონიმი. 87. ქალაქი კუნძულ კვიპროსზე. 89.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11									
14									
17	18	19							
21	22	23							
24									
28									
29									
31									
32	33	34	35						
37	38	39							
40									
44									
45									
46									
47									
48	49	50	51						
52									
53									
54	55	56							
57									
58									
59									
60									
61									
62									
63									
64	65								
66									
67	68	69							
70									
71									
72	73	74							
75									
76									
77									
80									
81	82	83							
84									
85	86	87							
88									
89	90	91	92						
93									
94									
95									
96									
97	98	99							
100	101	102	103	104					
105	106	107							
108									
109									
110									
111									
112									

...განსულ ნოვაკრი ბაჟაშვილი რეპლიკის შექმნა, რამ „პ.ე. კოსოვოლის“ მისხ-
 ველაჟს ანაგრა, ღაბიკინა და გიკიტინა - რიორი უნდა იყოს კოსოვოლი?
 ...ნახე ბაჟაშვილი, რომ კოსოვოლი უნდა იყოს ისეთი, რომლის ან ბაჟაშვილი მოთავსავე-
 ლი, თუმცა ბაჟაშვილი ანაგრაჟს ჩვენ ვერ ანაგრაჟავეთ, ანა - უნდა იყოს ისა უნდა
 თანაგრაჟი, რომელსაც ჩვენ ვინაგრაჟთ, რომელიც უნდა იყოს...
 ...განსულ ნოვაკრი ბაჟაშვილი რეპლიკის შექმნა, რამ „პ.ე. კოსოვოლის“ მისხ-
 ველაჟს ანაგრა, ღაბიკინა და გიკიტინა - რიორი უნდა იყოს კოსოვოლი?
 ...ნახე ბაჟაშვილი, რომ კოსოვოლი უნდა იყოს ისეთი, რომლის ან ბაჟაშვილი მოთავსავე-
 ლი, თუმცა ბაჟაშვილი ანაგრაჟს ჩვენ ვერ ანაგრაჟავეთ, ანა - უნდა იყოს ისა უნდა
 თანაგრაჟი, რომელსაც ჩვენ ვინაგრაჟთ, რომელიც უნდა იყოს...

მოლომ-ალიციების ნაწარმოების ცნობილი მერკვე პერსონაჟი. 90. საბრძოლო
 დანიშნულების შენაერთი. 91. აღმოსავლური თავსაბურავი. 92. ამერიკელი რასისიგი,
 რომელიც ვახა სიმბოლო არაკანონიერი ანგარიშსწორებისა. 97. რა უნდა გაანდეს
 ყველა აღამიანს? 98. გალდისებური შედარების მქონე ლითონის ან ფანერის თხელი
 ფურცლები. 99. სფერული შედარებით შემოსაზღვრული სხეული. 101. ქალაქი
 სტანდალის ერთ-ერთი რომანიდან. 102. პოლ გოგენის შთაფონების კუნძული. 103.
 დასრულებული აზრის მქონე სემანტიკური ერთეული. 104. ძველი სომხური ქალაქი.
 105. მისიელ ჯაგანისთვის „მუსუსის“ მთავარი პერსონაჟი. 106. სიყვარულის ღმერთი
 ინდურ მითოლოგიაში. 107. სოფელი ახმეტის რაიონში.

ოჯახი

ეს უცნაური ისტორიები

ოჯახი - თავისი ყველა მონაცემით - მთავარი სოციალურ-ეკონომიკურ-ორგანიზაციული და პოლიტიკური ურთიდა იტალიაში.

ნაწყევლები მარგის ხლის წიხიდან - The Xenophobe's Guide to the Italians

აქ სიტყვა „ოჯახი“ გაიანზრება, როგორც ვიწრო, ასევე ფართო გაგებით.

ვიწრო გაგებით ოჯახი შედგება შემდეგი წევრებისაგან: მამა - ოჯახის უფროსი, რომელიც მკეკივლა დარწმუნებული, რომ ოჯახის პაგრონობა და ყველა საპასუხისმგებლო გადაწყვეტილების მიღება მისი მოვალეობაა; დედა, რომელიც ითვლება სინამდვილეში ოჯახის პაგრონად და საპასუხისმგებლო გადაწყვეტილებებსაც სწორედ იგი იღებს; ვაჟები - როგორც წესი, გათამამებული არსებები, რომლებსაც არაფერი ესმით ამ ცხოვრებისა და გოგონები - ვაჟების საპირისპიროდ ნაკლებად განვითარებული, მაგრამ სამაგიეროდ ცხოვრების ყველა წვრილმანში გაქეჩილები.

ფართო გაგების ოჯახი კი არის საზოგადოების განვითარების ერთეული, რაც მთელ სანათესავოს მოიცავს. ნათლობებზე, ქორწილებში თუ დაკრძალვებზე მთელი ჯიში და მოდგმა იყრის ხოლმე თავს და ყოველი ამგვარი თავშეყრა საკმაო მრავალრიცხოვანობის ხასიათდება. ოჯახის წინაშე არსებული ვალდებულება იტალიელისათვის წმიდათაწმიდაა და მის აღსასრულვლად იგი არაფერს დაიშურებს. აქვე ისიც უნდა ითქვას, რომ მათ თავის გამოჩენა სწორედ სანათესავო წრეში უყვართ. იტალიელი მოკვდება და ვინმე გარე ბიძაშვილის ქორწილში ძველი კოსტუმით არ წავა და არც ძვირფასი სასურსის შესაძინად დამინანებს რამეს.

იტალიური ოჯახი ეს არის გუარანტორი და ურთიერთდამარტანის განვითარებული ორგანიზმი, რაც საწყურებისა და პატივისცემის გაცვლა-გამოცვლის რთულ სისტემაზე დაფუძნებულია.

ოჯახის ნება-სურვილის წინააღმდეგ წასვლა ძალზედ ძნელი და პრაქტიკულად შეუძლებელი რამ არის იტალიელთა უმრავლესობისათვის. „დედიკოს შვილები“ პრაქტიკულად არ მორტებიან შობლის კალთას და თუ მოშორება დააპირეს, ეს მხოლოდ ქუჩის მოპირდაპირე მხარეზე ან სადმე სამეზობლოზე გავრცელდება. 1998 წელს გამოქვეყნებული სტატისტიკაც აღსატურებს ამ ფაქტებს - იმ იტალიელთა სამიმეოთხედი, რომლებსაც 30 წელი შეუსრულდათ, კვლავაც მშობლებთან ცხოვრობენ!

ყოველი დიდი იტალიელი კამის უანე დიდი იტალიელი ქალი დანს:

ცოლი, საყვარელი და ყველაზე ხშირად - დედა! ყოველი იტალიელი საკუთარ დედას მადონად თვლის, თავისი თავი კი იესო ქრისტე თუ არა, დედის წყალობა მაინც ჰგონია, რაც ღმერთმა ქალებისათვის გაიმეგა. არაფის უკვირის ის ფაქტი, რომ იტალიელ მამაკაცებს უჭირთ მშობლიურ სახლთან განშორება; დედები მათ ისე დაპკანკალებენ და ისე ანებივრებენ, რომ დედის იქით ცხოვრება მათ ვეღარც წარმოუდგენიათ. დაქორწინების შემდეგაც კი კვირაში ერთხელ ისინი აუცილებლად მიდიან დედაკოვებთან, რათა მთელი კვირის

მოფრებისა და ალერსის მარაგი მიიღონ.

იტალიელი ქალები დაბადებითვე მსახიობები არიან. ისინი ოდითგანვე ემანსიპერებული გახლავიან და ყოველგან და ყოველთვის იყიქვიან როგორ მოესურვებთ, თუმცა... მათ უფრო ის ხიბლავს, როცა მამაკაცებს ჰგონიათ, რომ ისინი წყნარი, მორჩილი და ადვილად მართვადი ბუკები არიან. ეს კი წმინდაწყლის თვალთმაქცობაა, რადგან იტალიურ ოჯახში მბრძანებელი ყოველთვის იყო და არის ქალი! ცოლები თუ საყვარლები კარგად ხვდებიან, რომ მამაკაცისათვის მთავარი პრესტიჟია, ამიგომაც ხშირად თავს იკავებენ, რომ კაცების ნებაზე დადიან, თუმცა ეს მხოლოდ მოჩვენებითობაა.

იტალიელმა ქალებმა მშენიერად იციან, რომ მათი კაცები ბავშვობიდანვე მიწვეულნი არიან ნებივრობას, ამიგომაც აშორებენ მათ ცხოვრების სცენაზე პრობლემებთან შეჭიდებას. მამაკაცს არაფერი შეუძლია, გარდა იმისა, რომ კარგად გამოიყურებოდეს, დახეწილად იმარჯვებდეს ყავის ჭიქის, ბავშვებს რჩევა-დარიგებას აძლევდეს და ეთამამებოდეს მათ.

ქალები საკუთარ ძალაუფლებას მალულად გადასცემენ ერთმანეთს თაობიდან თაობამდე. მიწვევებითი მორჩილება კი მხოლოდ იმის საშუალებაა, რომ დროადრო თავადაც გაახსენდეთ, რომ ნაში და სათუთი ქმნილებები არიან.

იტალიელ ბავშვებს კი ყოველთვის ყველაფრის უფლება აქვთ მიცემული, გარდა იმ დროისა, როცა ისინი ნასადილევს ორთღე საათის ძილში ატარებენ. აქ ბავშვები მიწვეულნი არიან, რომ შუადღის პაპნაქება სიცხე თველვაში გადაიტანონ და სადამოს მშობლებთან ერთად ქუჩაში სასეირნოდ გავიდნენ. კაცმა რომ თქვას, ნასადილევს არც უფროსები ამბობენ უარს ძილზე, რაც ყველას ერთად საშუალებას აძლევს, რომ სადამოს მხნე გამოიყურებოდნენ და ენერგიაც მოჭარბებულად ჰქონდეთ.

იტალიელ ბავშვებს უფროსებითი აცემევენ და ცხოვრების ყველა ასპექტსაც აღრუული ასაკიდანვე აცნობენ. ისინი დაპკავთ რესტორნებში, არ აულებენ არცერთ რიგულსა და სანათესავოს თავშეყრას. იტალიაში ბავშვებს (სხვა ევროპელებთან შედარებით) ადრევე უნდებიათ მრდამსრულთა მოთხოვნილებანი, რასაც ახი პროცენტით ეწყობა ხელი მშობლებისაგან, რომლებიც ძალზედ დიდი მოთმინებით იგანენ საკუთარ ნაშიერთა ნებისმიერ ოინბამობას.

ერთი იტალიური ანდაზა კი ასეთ სიბრძნეს აფრქვევს: „Ogni scarafone e bello a mamma soja“ (გოფია თუ დებილია, მაინც დედიკოს შვილია!)

ფინანსური ძალაუფლება და რეალური ავტორიტეტი კი იტალიურ ოჯახებში უთუოდ წინაპრებს - ბებიანბაბუებს ეკუთვნით და სწორედ ისინი ანებივრებენ და შთაგონებენ შვილიშვილებს, რომ სასურსის მიღების შემდეგ სამაგიეროდ

პატივისცემაზე უნდა იფიქრონ, რათა სიბერეში მათაც მთავონ სათანადო თავყვანი...

სნა რომ. იტალიური ოჯახი ურთიერთვალა-ბულებათა მხელ სისტემას ნარმოვანს!

(გარბელება შემდეგ ნომერში)

პატარა ენციკლოპედია თემა - „იტალიელი მხატვრები“

პიერო დელა ფრანჩესკა (Piero della Francesca) (1420-92) - აღრუელი აღორძინების წარმომადგენელი. მის ნაწარმოებებს ახასიათებს განვლილული მიემურობა, კეთილმოხილება და პარმინია. ავგორი მათემატიკური გრაქტებისა „ფერწერის პერსპექტივის“ შესახებ.

პიერო დი კოსიმო (Piero di Cosimo) (1462-1521) - ფლორენციული სკოლის წარმომადგენელი. ითვლებოდა პოეტურობისა და მღაბრულობის შერწყმის ოსტაგი.

პიეტრო და კორტონა (Pietro da Cortona) (1596-1669) - მხატვარი და არქიტექტორი. გვიანდელი ბაროკოს წარმომადგენელი. ილუზიონისტური მოხატვის ვირტუოზული ოსტაგი.

პიასეტა (Piazzetta) (1682-1754) - გვიანდელი ბაროკოს ოსტაგი. გამოირჩევა კომპოზიციის სიცხადითა და რბილი შეჭრდლებით.

პონტორმო (Pontormo) იაკოპო (1494-1557) - ფლორენციის სკოლის წარმომადგენელი. მანიერიზმის ერთერთი ფუძემდებელი.

პოზო (Pozzo) ანდრეა დელ (1642-1709) - მხატვარი და არქიტექტორი. ბაროკოს წარმომადგენელი. ილუზიონისტური მოხატვის ვირტუოზული ოსტაგი.

რაფაელ სანტი (Raffaello Santi) (1483-1520) - გენიალური მხატვარი და არქიტექტორი. მაღალი აღორძინების წარმომადგენელი. ძირითადი ნამუშევრები: „სიქსტის მადონა“, ვატიკანის ტაძრის სტანცა ღლა სენიაგურას მოხატულობა, „ვალთეის გრუფი“ და სხვა.

რენი (Reni) ვეილი (1575-1642) - ბოლონის სკოლის წარმომადგენელი. გამოირჩევა კომპოზიციის დახვეწილებითა და პერსონაჟთა იდეალიზირებით.

რიჩი (Ricci) მარკო (1676-1730) - ვენეციელი მხატვარი. სწავლობდა ბიძამისთან, სებასტიანო რიჩისთან, რომელთან ერთადაც ვეროპის სხვადასხვა სამხატვრო ცენტრებში მუშაობდა.

რიჩი (Ricci) სებასტიანო (1659-1734) - ვენეციელი მხატვარი. ძირითადად მუშაობდა იტალიასა და ავსტრიაში. ქმნიდა დიდი ზომის ცილოებს. აგრძელებდა პაოლო ვერონეზეს გრადიციებს XVIII საუკუნეში.

როზა (Rosa) სალვატორე (1615-73) - იტალიური ხელოვნების ე.წ. „დემოკრატიული მიმართულების“ წარმომადგენელი. ძირითადად ასახავდა ყოფით სუენებს, მოგვიანებით მის შემოქმედებაში რომანტიულმა განწყობამ იმინა თავი.

როტარი (Rotari) პიეტრო (1707-62) - შეგნებული ცხოვრების ძირითადი ნაწილი გაატარა რუსეთში. მუშაობდა როკოს სტილში.

მღებარეობს წრდ. იტალიაში, გოსკანას და ლომბარდიას შორის, ვენეციის სამხრეთით. **ზართობი** - 22 119 კვ.კმ. **მოსახლეობა** - 4 მილიონი. **აღმ. სანტარი** - ბოლონია (420 000). - ეს ოლქი 1947 წელს შეიქმნა ემილიასა და რომანიას შერწყმით. ოლქის უმთავრესი ქალაქები მდებარეობს იმ გზის გასწვრივ, რომელიც აერთებს პიანენცასა და რომინის და რომელიც რომის კონსულის მარკუს ემილი ლეკიუსის მიერაა გაყვანილი.

პიერ ბული

გაგრძელება
დასაწყისი „ფანჯარა“ № 11-ში,
თარგმნის ალ.ელერაშვილი

Pierre Boule - Planete des Singes

Paris, 1962

ზირას მორალური მხარდაჭერა ჩემთვის აუცილებელი იყო, რადგან ვგრძნობდი, რომ ნერვები სათანადოდ არ მქონდა მოწესრიგებული. კონგრესზე წარმოსათქმელ სიტყვას მთელი დამე ვკითხულობდი და ზეპირადაც კი შევისწავლე. ჩემს სიტყვას ყველაზე ბრიყვი და გაჯიუტებული ორანგუტანებიც კი უნდა დაერწმუნებინა, რომ მოაზროვნე არსება ვიყავი, მაგრამ მთავარი საშიშროება იმაში მდგომარეობდა, რომ, შესაძლოა, ჩემთვის სიტყვის თქმის უფლება საერთოდ არ მოეცათ.

გორილებმა საბარგო მანქანაზე დამაგრებულ საგანგებო გალიაში შემავლეს, სადაც ჩემს გარდა, კონგრესზე წასაყვანი კიდევ რამდენიმე ადამიანი იყო, რომლებიც, მეცნიერთა აზრით, ნორმალურად გადახრას ავლენდნენ და ამდენად მიმდინარე ღონისძიებაში მონაწილეობის საინტერესო უნდა ყოფილიყვნენ. მცირე ხნის მგზავრობის შემდეგ ერთ მაღალგუმბათიან ვანდაგებულ დამხმარე ნაგებობაში შეგვიყვანეს და რკინის გალიებში ჩაგვეკეტეს. ჩვენ აქ უნდა მოგვეცადა, ვიდრემდე სწავლული მაიმუნები ჩვენს ნახვას არ ინებებდნენ. დროდადრო ჩვენს გალიებთან ერთი უზარმაზარი, შავ მუნდირში გამოწყობილი გორილა მოდიოდა და ამა თუ იმ ნომრის ამოძახების შემდეგ ჯაჭვზე გამობმული ადამიანი შეჰყავდა მთავარ დარბაზში. იმ შავმუნდირიანი შევიყვარე ყოველ გამოჩენაზე გული ისეთი სიმშავეთი მიწყებდა ძეგრას, რომ მკერდიდან ამოხტომას აღარაფერი აკლდა. იმ მთავარ დარბაზში კი ისეთი გაცხარებული კამათი მიმდინარეობდა, რომ ერთმანეთში არეული ნაირგვარი ხმები და აპლოდისმენტები ჩემს სმენამდეც კი აღწევდა.

ყველა იმ ადამიანს, რომელიც კონგრესს წარუდგინეს, დაუყოვნებლივ აბრუნებდნენ ინსტიტუტში და ვიდრე მე მეცნიერ-მაიმუნთა წინაშე წარმოსათქმელ სიტყვას კიდევ ერთხელ ვიმეორებდი გონებაში, გალიებში აღარავინ დარჩა, ჩემს გარდა; ასე რომ, როცა შევიყვარი შემოვიდა, ჩემი ნომრის გარდა დასაძახებელი აღარ ჰქონდა და მეც წინასწარ გავემძაღე წასასვლელად და ჯაჭვი თავადვე მივიმაგრე კისერზე გამოდებულ სახელებს.

ორი გორილის თანხლებით ამაყად შევაბიჯე კონგრესის დიდ დარბაზში და, როგორც კი ფეხი შევდგი იქ, გაოგნებისაგან ერთ აბჯილზე გავქეპავდი.

***

სორორამე მოხვედრის დღიდან ბევრი უცნაური და განსაკვირვებელი სცენა მქონდა ნახა; ასე მეგონა, რომ მაიმუნებსა და მათს ცხოვრების წესს ისე მივჩვიე, რომ აღარაფერი გამაკვირვებდა, მაგრამ იმ შლანგულ გრანდიოზულობას და ამპოებს, რაც ჩემს თვალწინ გადაიშალა კონგრესზე შესვლის შემდეგ, ვერაფერი შეედრებოდა ბეთელჰემის ცისქვეშეთში. ირგვლივ გადაშლულმა სანახობამ თავბრუ დამხვედა და მე - ვინ იცის მერემდენედ - ვკითხე საკუთარ თავს - კომპარული სიმშარი ხომ არ არის-მეთქი ეს ყველაფერი?

მე ვიგანგური ამფითეატრის ფსკერზე აღმოვჩნდი; ეს ამფითეატრი ჩემი სულელური შეღარების თანახმად დანგეს ჯოჯოხეთს წააგავდა, სადაც ყველა სკამი, ჩემს ირგვლივ და ჩემს ზემოთ, ათასობით მაიმუნის მიერ იყო დაკავებული. არა, ათასობით კი არა, ათი ათასობით! ცხოვრებაში ჯერ არასოდეს მენახა ერთად შეყრილი ამდენი მაიმუნი... დედამიწვლი ადამიანის ყველაზე ავადმყოფი წარმოსახვასაც კი არ შეეძლო წარმოედგინა ამგვარი ბრბო პრიმატებისა, რამაც მე საოცრად დამთრუნა და... მგონი, მეგველების უნარიც კი დამაკარგვინა.

თავბრუსხვევასთან ჭიდილში ვცდილობდი ამ მაიმუნურ ჯოჯოხეთში გზა გამეკვლია, მაგრამ სანამ მე თავად მოვახერხებდი ამას, გორილებმა დარბაზის ცენტრისაკენ წამათორისე და ცირკის არენის მსგავს მოედანზე დამაყენეს, რომელმედაც მომხსენებლისათვის კათედრაც კი იყო გამზადებული. თვალი მოვაკლე მთელ დარბაზს და შევნიშნე, რომ მაყურებელთა დარბაზის რიგები თვალისათვის მიუწვდომელ სიმაღლეზე იყო აღმართული.

ქვედა რიგებში კონგრესის წევრები ისხდნენ; ყოველი მათგანი სახელოვან მეცნიერად ითვლებოდა და სამოსითაც განირჩეოდნენ ისინი - მათ მოლიანი შარვლები და მუქი რედინგტონები ეცვათ და ყველას ნარგვარი ჩინ-მედეგები უბრუნებდათ მკერდზე; თითქმის ყოველი მათგანი დაბრძენებული ასაკის ორანგუტანი გახლდათ, თუმცა თითოერთობა გორილა და შიმპანზეც მოჩანდა მათ შორის. შევეცადე კონრეულსი დამენახა ამ მეცნიერთა შორის, მაგრამ იგი არსად იყო.

კონგრესის წევრთა მურგუსკან, ბარიერის იქით, საგანგებოდ იყო მოწყობილი ადგილები ნაირგვარ თანაშემწე-ასისტენტობათვის. ამავე დონეზე იყო განლაგებული ლოკები პრესის წარმომადგენლების და ფოტოპორტრეისტებისათვის. უფრო ზემოთ კი, მეორე ბარიერის მიღმა, აურაცხელი მაყურებელი იჯდა. იმ მოუღებელივით გაჯიუტებული ვუკუნიდან გამოძინარე, რაც ჩემს გამოჩენასთან ერთად დარბაზს მოედო, სიტუაცია უკიდურესობამდე იყო დაბახული.

შევეცადე ზირა დამეხანდა ასისტენტებს შორის, რადგან მისი ერთი გამოსვლეაც კი ძალსა და მხნობას შემმაგებდა, მაგრამ აქაც იმედგაცრეუბა მელოდა - ამ საგანური სახეების უზარმაზარ ბრბოში არცერთი ჩემთვის ნაცნობი მაიმუნი არ მოჩანდა.

ასეა თუ ისე, თავი ხელში ავიყვანე და მეცნიერების ქურუმებსაც შევევლე თვალი. რიგითი მაყურებლისაგან განსხვავებით ეს პატივცემული მოგვები წითელი ხავერდით გადაკრულ საფარძლებში ისხდნენ. ყოველი მათგანი წვეთი წყალივით ჰგავდა ჩემს ნაცნობ ბაიუსს. ისინი პიუპიტრებზე თითქმის თვალდაკრულნი, გრძელი თათებით და ბრძნული სახით რაღაცას წერდნენ... არ ეგებ პაგარა ეშმაკუნებსაც ხატავდნენ... ვინ იცის?! ეს არის მთავარი, მთავარი ისაა, რომ მრავალრიცხოვანი აფორიაქებული მაყურებლისაგან განსხვავებით, მათ ბრიყვულად გაქვავებული სახეები მოუჩანდათ, თუმცა რაწამს დამინახეს მე, არენის ცენტრში მდგომი, მათაც მღელვარება დაეცყოთ, რადგან რადიოს მიერ წინასწარ იყენენ ინფორმირებულნი ჩემი უცნაურობების შესახებ. უფრო მეტიც - საში ორანგუტანი ადგილიდანაც კი წამოხტა და ისეთი გაოგნებული თვალებით დამიწყეს მებრა, თითქოს ღრმა ძილიდან ვიდაცამ ძალით მოაბრუნეო ამქვეყნად.

ერთი სიტყვით, თვლემისათვის აღარაფერს ეცადა. როგორც ჩანს, მე იმდენივე ვიყავი პროგრამის მთავარი პირი ვიყავი... ათიათასობით მაიმუნის თვალი უკვე ჩემსკენ იყო მომართული და მოლოდინით აღსავსე დემილიც ნელინელ ისაღვრებდა დარბაზში.

ლაქია გორილებმა მაიძულეს პაგარა ფიცარანგზე აესულიყავი, რომლის ცენტრშიც უზარმაზარი მამრი გორილა იჯდა. ზირას ნათქვამი ჰქონდა, რომ ახალი წესების თანახმად კონგრესს ხელმძღვანელობდა არა რომელიმე მეცნიერი ორანგუტანი, არამედ გორილა-გამომწვეული, რომ დასაკუთარ ნებას მიწოდებდა სწავლულები გათავაზებულ დისკუსიებს მართავდნენ და რაიმე საერთო დასკვნამდე ვერასოდეს მიდიოდნენ. შემზარავი გორილას მარტხნივ მისი მღივანი შიმპანზე იჯდა, რომელიც წერით იყო გართული, მარჯვნივ კი ცარიელი საფარძელი იდგა, რომელშიც რიგრიგობით მომსენებლები იკავებდნენ ადგილს. ამჯერად ბაიუსს უხმეს და იგი აპლოდისმენტების თანხლებით თავისუფალი საფარძლისაკენ გაეშურა. მძლავრი მიკროფონებისა და პროექტორების წყალობით თვით უკანასკნელ რიგებში მჯდომი მაყურებელიც მშვიდგონად ერკვეოდა იმაში, რაც ცენტრალურ ისტრადამზე მიმდინარეობდა.

თავმჯდომარე გორილამ ზარი ააწკარუნა და სრული სიჩუმის დადგომის შემდეგ გამოაცხადა, რომ სიტყვა ეძლეოდა ღრმადპატივცემულ აკადემიკოს ბაიუსს, რათა კონგრესისათვის წარედგინა ადამიანი, რომლის შესახებაც უკვე გაკეთებული ჰქონდა მოხსენება. მეცნიერი ორანგუტანი წამოდგა, თავაზიანად დაუკრა თავი კონგრესის მონაწილეებს და ალაპარაკდა. სანამ იგი თავის აზრებს აფრქვევდა, მე ვეცადე მაქსიმალურად თავდაჭერილი ვყოფილიყავი და მხოლოდ ქსტკებით გამოემქვადენებინა საუთარი გონიერება. ასე მაგალითად, როცა ბაიუსმა პირველად მახსენა, მე მკერდზე მივიღე ხელი და პატივისცემის ნიშნად თავი დაუხუსარე აუდიტორიას, რამაც განუმთმელი სიციხე-სარხარი გამოიწვია დამსწრეთა შორის. კვლავ ააწკარუნდა თავმჯდომარის ზანზალაკი და კვლავ ნელინელ დამყარდა წესრიგი, რამაც მიმახვედრა, რომ ამგვარი ქსტკებით სასიკეთოს ვერაფერს მივალწვედი - ნებისმიერი ჩემი გონივრული ქმედება აღიქმებოდა, როგორც კარგი გაწვრთნის შედეგი. ამიგომაც ბაიუსის მოხსენების დასრულებამდე დანჯავადაც აღარ შევგოკებულვარ.

ბაიუსმა ბოლოს საკუთარი დასკვნებით შეაჯამა სიტყვა და განაცხადა, რომ ახალა ჩემი ნაირგვარი შესაძლებლობის დემონსტრირებას მოახდენდა. მისი საბაველი ექსპერიმენტებისათვის კი ამასობაში უკვე მოემზადებინათ ყველა ინვენტარი. ბაიუსმა ისიც აღნიშნა, რომ მე, მოვთვინო ფრინველის მსგავსად ცალკეული სიტყვების წარმოთქმაც შემიძლო და ახლა შეეცდებოდა ეს გრიუკიც წარმოეჩინა აუდიტორიისათვის. შემდეგ მან ნაირგვარი საკვებით ჩაკეტილი ყუთი აიღო და მე გამომიწოდა, მაგრამ, ნაცვლად იმისა, რომ სწრაფად გამელო ეს რამა-კლიკები, სულ სხვაგვარად მოვიქციე.

ნანაგრი წუთი დადგა! მე აღვმართე ხელი, მიკროფონს მივუახლოვდი და კონგრესის თავმჯდომარეს მივმართე:

- ღრმადპატივცემულო თავმჯდომარე! - წარმოვთქვი და შევეცადე მაიმუნების ენის ყველაზე უფრო სწორი და გამართული ფორმებით მეგვეცედა. - მე დიდი საამოვნებით გავხსნი თქვენთვის ამ ყუთის სხვადასხვა საკვებს და პროგრამის ყველა ნომერსაც საამოვნებით შევასრულებ, მაგრამ ვიდრე ამას მოვიმოქმედებ, გთხოვთ ერთი განცხადების უფლება მომცეთ, რაც, ჩემი აზრით, დიდად გააოცებს თქვენს სამეცნიერო საზოგადოებას.

თავმჯდომარე ბრწყინვალე სახით მიცქერდა და ვერაფერი გაეგო, მაისუ კი ელანაკრავივით თრთოდა...

- ბაგონო თავმჯდომარე! - ძლივ ამოღერდა ორანგუგანმა - მე პროტესტს ვაცხადებ...

მაგრამ ცხადი შეიქნა, რომ მაისუ ვერაფერს გახდებოდა ჩემთან დაგვი და დადუმება არნია. ვიხელთე დრო და განვგრძე სიგყვე:

- ბაგონო თავმჯდომარე! მე დიდი პატივითა და ღირსებით ვეპყრობი ჩვენი ინსტიტუტის ხელმძღვანელს, მაგრამ მაინც ვაგებუაფ და გავაკეთებ ჩემს განცხადებას, რომლის შემდეგაც ბაგონი მაისუს მიერ მომზადებულ ნებისმიერ გრიუსს პირნათლად შევასრულებ“.

წამიერი დუმილის შემდეგ დარბაზში ქარიშხალი ამოვარდა. პუბლიკა გაოგნებული ყვიროდა! მაიმუნები ისტერიული „ვაშას“ თუ რაღაც სხვა გამაბნეველი სიგყვეის ძახილით ან უბრალოდ პანიკური შიშის გამოხატვით, ეგებ სიცილ-ხარხართაც, ჩემი სიგყვის გაგრძელებას ითხოვდნენ. ორიოდ წუთში ფოტორეპორტიორებიც მოეგნენ გონს და მათი აპარატებიდან მომდინარე შუქმა დარბაზი ცეცხლმოღებულ ორმოს დაამკვანა. ასე გრძელდებოდა ხუთიოდე წუთის განმავლობაში, ვიდრემდე თავმჯდომარე გორილა უაბროდ მომშვერებოდა და როცა იგივე მოეგო გონს, თავადვე ინება და დარბაზის დასამშვიდებლად მარს სწვდა.

- მ-მ-მ-პატივით! არ ვიცო, რო-გ-გ-გ-გორ მოგმართო?! - ენის ბორძიკით გამოძვლიაპარაკა გორილა.

- უბრალოდ „მუსიკა“! - ვუპასუხე.
- დაახ, მ-მ-მ-მ... მუსიკა მე მგონი, ეს ისეთი საგანგებო შემთხვევაა, როცა სამეცნიერო კონგრესი ვალდებულია მოისმინოს თქვენი განცხადება!

ამ ბრუნულმა გადაწყვეტილებამ ახლოსმენგების ახალი ქარიშხალი წარმოშვა. სწორედ ეს მინდოდა მეც, დავდექი ესტრადის შუაგულში, მიკროფონი ჩემს სიმაღლეზე დავაყენე და შემდეგი სიგყვა წარმოვთქვი.

მეჩვე ტაქი

„- ბაგონო თავმჯდომარე! კეთილმოხილო გორილებო!

ბრძენო ორანგუგანებო! ღირსეული შემპანზებებო! დიდსულოვანო მაიმუნებო! ნება მიეცით ადამიანს, მოგმართოთ თქვენი!

ვიცი, რომ სასაცილოდ გამოვიყურები, ვიცი, რომ ჩემი ცხოველური გამომეგყველება შეურაცხმყოფელია თქვენი მშერისათვის, მაგრამ ისიც კარგად ვიცი, რომ ახლა მიმდართავ ყველაზე ცნობილ, ყველაზე ბრძენ მაიმუნებს, რომელთა გონებას შეუძლია შეგრძნებათა პირობითობაზე ამაღლდეს და შეიცნოს გონიერი არსება ჩემს ამგვარ არაეტიკურ გამომეგყველებაში“.

ამგვარი მაღალფარდობანი და თვითდამამცირებელი შესავალი სიგყვა მირას და კორნელიუსის ძალდატეხებით წარმოვთქვი, რადგან მათ მიანდოთ, რომ ეს ორანგუგანების კეთილგანწყობას მომპაპებინებდა. და სრულ სიჩუმი ჩემი ძირითადი სათქმელიც ვთქვი

- „მომისმინეთ, მაიმუნებო! მომისმინეთ, რადგან მე შეგებულად ვმეგყველებ და არ ვარ რომელიმე თუთიყუში ან ხელოვნური ავგომაკი. მე ვამბობთ და ისე ვმეგყველებ და ისევე კარგად მესმის თქვენი, როგორც თქვენ გავგებებით ჩემი ნაუბარი. როცა ჩემს სიგყვას დაეასრულებ, თქვენი მიგვიყვებული მეცნიერების ნებათვით ვუპასუხებ ყველა კითხვას, რაც ჩემს პირთი გაგონდებათ.“

მანამდე კი მე თქვენ ერთი გასაცხარი ჭეშმარიტება უნდა გითხრათ. მე არამხოლოდ გონიერი არსება ვარ, რომელიც ადამიანურ სხეულშია მოქცეული, არამედ შორეული სამყაროდან გახლავართ მოსული, ანუ იმ სამყაროდან, რასაც პლანეტა დედამიწა ჰქვია და რომელიც ბუნების გაუნებურებელი ფანტაზიის წყალობით ადამიანთა საბრძანებლადაა ქცეული. შევეცდები ჩემი პლანეტის ადგილმდებარეობა მოგახსენოთ“...

მიუახლოვდი შავ დაფას და რამოდენიმე ნახაზის საშუალებით შევეცადე მშის სიგემის ადგილმდებარეობა მეჩვენებინა მთელ გალაქტიკაში. ეს ახსნა-განმარტებანი კვლავაც დაბაბული სიჩუმიტ მოისმინა დარბაზმა. მაგრამ როცა საზვა დაეასრულა და ცარკის ჩამოსაბერტყად ხელისგულები ერთმანეთს შემოკვარი, მემოთა რიგებში ენით აუწერელი ხმაური გაისმა. მე კვლავ მოვავლე აუდიტორიას თვალი და უფრო მეტი დამაჯერებლობით განვიგრძე

„- ასე რომ, ჩვენს პლანეტაზე გონიერების მქონენი არიან მხოლოდ ადამიანები. ეს სრული ჭეშმარიტებაა და თქვენ უნდა დამიჯეროთ! ჩვენთან ევოლუციას განიცდიდნენ ადამიანები მაშინ, როცა მაიმუნები ველურ ღონებზე დარჩნენ, რაც ახლა, როცა თქვენს უბრამაზარ ცივილიზაციას გავყვანი, ჩემში დიდ გაცეკვას იწვევს. დაახ, დედამიწაზე გვინი განუვითარდა მხოლოდ ადამიანს; ამიტომაც სწორედ ადამიანებს აქვთ უნარი მეგყველებისა, უნარი ცეცხლის მოპოვებისა თუ სხვა გონიერული საქმიანობისა. ადამიანები გახდნენ დედამიწის ბაგონ-პატრონები და გარკვეულად სახეც კი უცვალეს ამ პლანეტას; ადამიანებმა შეძლეს იმგვარი სრულყოფისათვის მიეღვიათ, რაც თითქმის თქვენი პლანეტის ბინადართა ღონეს უგოლდება და მოგ საკითხში

ასწრებს კიდევ მას... ო. ბრძენო მაიმუნებო!“

აქ უკვე ჩვენი ცივილიზაციის მიღწევითა მაგალითების მოხმობა დაიწყო; აღვწერდი ჩვენი ქალაქებს, ქარხნებს, საკონსულის საშუალებებს, ვახსიათებდი ჩვენი ქვეყნებს, მთავრობებს, ადათ-წესებსა თუ კანონებს და არც გართობის თავისებურებანი დამეწვებია. შემდეგ ორანგუგანებს მივმართე და ვთხოვე ყურადღებით მოესმინათ ჩემი მონათხრობი დედამიწის მეცნიერული მიღწევების შესახებ. მე ვლაპარაკობდი და ვგრძობობდი, რომ ხმაში სიმტკიცე შემავებოდა და ვემგვანებოდი იმ მილიონერს, რომელიც თავისი ქონება-სიმდიდრით გრამბახოს.

შემდეგ ჩვენი კოსმიური მოგზაურობის ამბები გავისხენე. დეგალურად აღვწერე, თუ როგორ ჩამოვადწიეთ ბეთელჰეიმეს სისგეამდე და როგორ დავვევით სორორამზე; როგორ აღმოვჩნდით ადამიანების გყვეობაში და როგორ ცდილობდი დრმადპატივეცემულ მაისუთან კონტაქტის დამყარებას და როგორ ვერ შევძელი ეს და ამაში, რა თქმა უნდა, საკუთარი თავი დავადანაშაულე. ბოლოს მირას საოცარი საბრძანების ამბავიც მოვყვი და არც ის დამეწვებია, თუ როდენი დახმარება გამიწიეს მან და ლექტორმა კორნელიუსმა.

ჩემი გამოსვლა კი ასე დავასრულე:

- „აი, ყველაფერი, რის თქმაც მინდოდა... ო, მაიმუნებო! თავად გადაწყვიტეთ, მთელი ამ მონათხრობის შემდეგ სამართლიანი იქნება თუ არა ჩემი, როგორც ნადირის დატოვება გალიაში. ვიგყვი მხოლოდ ერთს, რომ ჩვენ აქ არანაირ ცუდ შრახვებს არ ჩამოვიყვანივით და მხოლოდ შეუცნობის მეცნობის სურვილი ვგამომრავებდა. მას შემდეგ კი, რაც თქვენი ენა შევისწავლე, მე სულ უფრო მხიბლავს აქაურობა და გულწრფელად ვარ აღფრთოვანებული თქვენი. უკანასკნელ ხანს მე ერთი გეგმაც კი შევიტუშავე, რასაც სიამოვნებით ვაგუზიარებ თქვენი პლანეტის პატივეცემულ მეცნიერებს და ვიმედოვნებ, რომ საერთო ძალისხმევით დედამიწასთან კონტაქტს დავამყარებთ! დაახ, თუ ადამიანები და მაიმუნები ხელისუფალი-ჩაკიდული გავლენ ამ უკიდვანო სამყაროში, მათ ველარანარი ძალა და შეუცნობლობა ვედარ დაუდგებათ წინ!“

ამ სიგყვებზე სული ყელში მომტეჯინა და ძლივს დადავასრულე სათქმელი. მივებრუნდი თავმჯდომარეს, რათა მისი რეაქცია დამეხანა, მან კი ისდა შეძლო, რომ წყლი სახეც ჭიქას დასწვდა და ერთი ყლუპით გადასანსლა. დარბაზი თითქოს ამას ელოდა, ისე გამოგნებლად აყავანდა, რომ ცნება „ბაკქანალი“ მნიშვნელობა მთელი სიციხადით იქ გაავიარე. ვხვდებოდი, რომ გამარტება ჩემს მხარეს იყო, მაგრამ დარბაზის მიერ გამოხატული ამგვარი პანიკისა და ჩორქოლისათვის ნამდვილად მზად არ ვიყავი. მართალია, თითქმის დაყრებული და დაბრმავებული ადგილამდე ამ ქოსს, მარამ მალევე გავიარე, რომ ასეთი ღონის ხმაურის მიმეში იყო სხვა არაფერი გარდა იმისა, რომ მაიმუნები ემოციებს ოთხი კიდურის ამშვეობით გამოხატავდნენ. ათითასობით საგანური არსება ისეთი ძალით ამოქმედებდა თავის ხელ-ფეხს, რომ შინობის გუქმათი ჩამოქცევამდე იყო მისული. მთელი ამ შთაბეჭდილებების ფონზე მაინც შევძელი შემეინშნა მაისუი, რომელიც ადგილიდან წამოშტარიყო და გამწარებულ სცემდა ესტრადამდე ბოლოს, როგორც მაშინ, გალიასთან პირველად რომ დაუპირისპირდა ჩემს ინგლექტს. ეს იყო ჩემი უკანასკნელი გააზრებული ხილვა და მე სმენისწამდები ოვაიციების თანხლებით ძალა გამომეცალა და უგონოდ დავეცი არუნაზე.

მეხსრა ტაქი
გონზე კი კარგახანს ვერ მომიყვანეს. თვალი რომ გავახლე, უცნობ ოთახში ვიწვიე; მირა და კორნელიუსი თავს დამხრივად დიდებდნენ, გორილა-პოლიციელები კი ძლივს აკაკებდნენ ოთახში შემოჭრის მსურველ რეპორტიორებს.

- ეს დიდებული იყო! - ჩამწერულა მირამ. - შენ გამიარჯვე!
- ულის! - მოთხრა კორნელიუსმა - ჩვენ დიადი საქმეები გველი!

მან ისიც მაცნობა, რომ მცირე ხნის წინ სორორას დიდი საბჭოს სხდომა დამთავრებულყო, სადაც მიღებული გადაწყვეტილების თანახმად მე გამათავისუფლეს.

- მავანნი წინააღმდეგნი იყვნენო - დააკონტრეკა კორნელიუსმა - მაგრამ საღმა ამრმა მაინც გამიარჯვა! - შემდეგ მკითხა, თანახმა ვიყავი თუ არა მათთან მეთანამშრომლა და დადებითი პასუხის მიღების შემდეგ კმაყოფილებით მოიფშვინა თათები.

- თქვენ აქ იცხოვრებთ - განაგრძო კორნელიუსმა - იმედია, ბინა მოგწონებათ. მეც აქვე ვცხოვრობ და საერთოდ - ამ სართულზე მხოლოდ ინსტიტუტის მეცნიერ-თანამშრომლები ცხოვრობენ.

მე კი გაოგნებული ვიქცირებოდი აქეთ-იქით და თავი კვლავ სიმბარში მეგონა. ოთახი საოცრად მოხერხებული იყო. დაიწყო ჩემი ცხოვრების ახალი ერა. მე დიდი გულმოდგინებით ვისწრფვოდი ამ ცვლილებისაკენ, მაგრამ ახლა რაგომრაც მოწყენილობა დამეუღლა; ჩემი მშერა მირას გამოსხედვას გადაეჯაჭვა და სამრინი მდღერი, მგონი, ჩაწვდა ამ

მოწყენილობის მიზეზს.

- ღიბს - ჩაილაპარაკა ზირამ ორამროვანი ღიმილით - აქ, რა თქმა უნდა, ნოვა არ გეყოფილა.

მე მხრები ავიჩქე, გონი, წამოწოილდე კიდეც, წამოვიწიე და წამოვიჯექი. კვლავაც ვიგრძენი სხეულში ძალა და მალევე მსურდა ახალი ცხოვრების ორომტრიალში ჩაბმა.

- როგორ გრძობ თავს? - მკითხა ზირამ - პაგარა წვეულება ხომ არ დაგვლიდა? ამ დღიადი დღის აღსანიშნავად სადამოს მეგობარი შიმპანზეები მოვიწვიეთ...

- ეს ჩემთვის საიამონება იქნება-მეთქი - ვუთხარი და თან დავამატე, რომ შიმშლად სიარული მეტისმეტად მომებრდა და ახლავა შევინშიე, რომ განზე უკვე რაღაც პიკამო მეცვა, რომელიც კორნელიუსის გარდერობიდან ნათხოვარი აღმოჩნდა.

- სვალდინ შენს ჩაცმულობაზე სერიოზულად ვიმრუნებთ -დამამშვიდა ზირამ - დღისათვის კი სახელდახელო კოსტუმს შეგიკრავენ... აი, მკერავიც!

ოთახში პაგარა შიმპანზე შემოვიდა და პატივისცემის ნიშნად თავი დამიკრა. გაირკვა, რომ სანამ გონს მოვიდოდი, ყველაზე ცნობილ მკერავებს შორის დავა ყოფილა გამართული ჩემი სამოსის შეკერვის შესახებ. გაუმარჯვია ამ პაგარა შიმპანზეს, რომელიც თურმე უმაღლესი ჩინის გორდელსაც უკერავს განსაკმელს. თერძის ხელოვნებამ აღმაფრთოვანა. რაღაც ორიოდ საათში მან საკმაოდ კარგი კოსტუმი შემიკერა, მაგრამ მისი ჩაცმა იმდენად უხერხული აღმოჩნდა ჩემთვის, რომ ზირამაც კი იგრძობ ეს და თვალეგადმოკარგული მომაშგერდა. ამასობაში კორნელიუსმა ჟურნალისგებიც შემოიყვანა ოთახში და მე კვლავ ჟურნალის ცენტრში მოვექექი. რეპორტიორებმა კითხვები სეგყვასავით დამაყარეს და სულ უფრო მეტი პიკანტური ამბის შგყობა მოიწადინეს დედამიწის შესახებ.

თავდაღაც ხომ ჟურნალისტი გახლავართ და ამიგომაც მორჩილად ვაძლევდი ინტერვიუს, რადგან მშვენიერად მესმოდა, თუ რა მნიშვნელობის საკბილო ვიყავი მე მათთვის. თუმცა ისიც გასათვალისწინებელია, რომ პრესას უზარმაზარი დახმარების გავწევა შეეძლო ჩემთვის.

როგორც იქნა ამოიწურა ჟურნალისგტო ცნობისმოყვარეობა და ჩვენ კორნელიუსის მეგობრებისაკენ გავვეშურეთ. მაგრამ რაწამს ოთახიდან გამოვედით, ჩვენ მანამამა შეგვანერა. როგორც ჩანს, მას გაეგო ბოლოდროინდელი ამბები და ამიგომაც ღამის მიწამე განერთხა ჩემს წინაშე... მანვე გვაცნობდა, რომ თურმე ჩემი ხანგრძლივი არყოფნის გამო ნოვა ისე გაცოფებულა, რომ ვერავის დაუწყნარებია; უფრო მეტიც, მისი მღელვარება სხვა გყვეებსაც გადასდებოდა თურმე და ახლა ვეღარანაირი ჩხველგითა და სხვა საშუალებით ვეღარ აწყნარებენ მათ.

- ახლავე მოვალ - უთხრა ზირამ დარაჯ გორილას, ჩვენ კი იქ მოცდა გვირჩია, მაგრამ ჩემს მუდართი აღსავსე თვალებს რომ წააწყდა, მითხრა - თუ ვინდა, შენც წამოდი. შენც ახლა თავისუფალი აღამიანი ხარ... და, ალბათ, შენ უფრო შეძლებ მის დაწყნარებას, ვიდრე მე.

ზირასთან ერთად გყვეების გაღიებისაკენ გავემურე და რაწამს დამინახეს აღამიანებმა, მაშინვე დაწყნარდნენ და გაუარებულად მიიყუენენ ჯუთხე-კუნჭულებში. მათ, სამოსის მოხედავად, რა თქმა უნდა, მივსეს, თუმცა მისი გაბრება კი არ ძალუძდათ, თუ რამ გამოიწვია ასეთი ფერისცვალება. აკანკალეულმა ნოვას გაღიამდე მივადწიე, უფრო სწორად - ჩემს გაღიამდე. მივედი ახლოს, გავუღიე ქალს, გამოველაპარაკე კიდეც და ისეთი მეგრძნება გამიჩნდა, რომ მას ჩემი ესმის და სადაცაა პასუხსაც გამეცა. ეს, რა თქმა უნდა, არ მოხდა. უბრალოდ ჩემმა დანახვა იგი სხეუბივით დაამშვიდა; ნოვამ შაქარიც კი გამომხართვა და დამბიბებული გულით დიხანს ვუსმენდი, თუ რა საიამონებით ღრღნიდა იგი ჩემს საწყქარს.

* * *

ის საღამო, რომელიც კორნელიუსმა ჩემს საპატივცემლოდ ერთ-ერთ მღღონ კაბარეში გამართა, საშუალოდ დარჩება ჩემს სსოვნაში, რადგან მაშინ პირველად ვიგრძენი თავი მაიმუნების საზოგადოების სრულუფლებიან წევრად.

დასაწყისშივე საამო გრძნობები დამეუფლა, რადგან აღკოპოლისაგან ხანგრძლივი თამეკავების შემდეგ ჩემმა ორგანიზმმა, როგორც იქნა, მიიღო სასურველი დამიზნე. აქვე უნაირი გრძნობაც დამეუფლა, რაც შემდგომშიც არაერთხელ მიგრძნობია, მაგრამ მასში გარკვევას ვერასოდეს ვახერხებდი. ამას შეიძლება ეწოდოს ასეთი რამ - ჩემს ცნობიერებაში თანდათანობითი წაშლა იმ მღვარისა, რაც ჩემსა და მაიმუნებს შორის არსებობდა. ახლა მე მათში გორილეს, ორანგუტანებს სი შიმპანზეებს კი არა, ამა თუ იმ პროფესიის წარმომადგენელ კორნელიუსებს ვხედავდი. მაგალითად, მეტროლოგი, რომელიც იმ წვეულებაზე კაბარეს კარებში შედიდურად შემოგვეგება, ჩემთვის მამრი გორილა კი არა, ჩვეულებრივი მეტროლოგი იყო. ხოლო როცა ზირასთან მომიხდა ცეკვა, მე იმას კი ვერ ვიამრებდი,

რომ ეს ქალბატონი შიმპანზე გახლდათ, არამედ ხელით მისი მოქნილი წლის მშვენიერებას შევიგრძნობდი.

აღარ აღვეწოდებ დაწვრილებით იმას, თუ რა შთაბეჭდილება მოეხდინე მე მაიმუნებზე ბუნებრივია, რომ ყურადღების ცენტრში ვიყავი და ორი დარაჯი გორილა, რომლებიც კორნელიუსმა საგანგებოდ მოიწვია, ძლივს აკავენდნენ სამივე რასის მღღერ მაიმუნებს, რომლებსაც ჩემგან ავტოგრაფის მიღება უწადათ.

გვიან ღამემდე ვისხელით და უკებ პროფესორი ანგელი გამახსენდა; ამან საზომლარი გრძნობები აღძრა ჩემში და სირცხვილისაგან ღამის აფრიადლი - მე აქ განცხრომაში ვიყავი, პროფესორი კი ზოოპარკის გალიის თივის ზვინში იყო შეყუქული. ზირამ ჩემი მღელვარების მიზეზი რომ გავიგო, განაცხადა, რომ პროფესორიც უნდა გაეთავისუფლებინათ, რასაც დამსწრე საზოგადოებაც დაეთანხმა და ჩვენ დაყოვნებლივ გავვეშურეთ ზოოპარკისაკენ.

შუალამე გადასული იყო, ზოოპარკის დირექტორი რომ გავავლიძეთ, რომელსაც უკვე სძენოდა ჩემი ამბავი. კორნელიუსმა მას განუმარტა პროფესორ ანგელის ვინაობა, მაგრამ მან დილაძე ისურვა მოცდა, რათა რაღაც ფორმლობები შესრულებინა, თუმცა ანგელთან ღამპარაკის ნება იმავე დამეს დამრთო. უკვე თენდებოდა, პროფესორის გაღიასთან რომ მივედით, სადაც იგი სხვა გყვეებთან ერთად ცხოველურ პირობებში ცხოვრობდა. აღამიანებს წყვილ-წყვილად ეძინათ, მაგრამ დირექტორმა შექი რომ აანთო, ყველამ თვალთ გაახილა.

მე მაშინვე დავინახე ჩემი მეგობარი; ისიც სხეუბივით თივის ზვინში იყო მოკუნტული, მის გვერდით კი საკმაოდ ახალგაზრდა ქალი იწვა. ამ სანახაობამ თვალთაგან ცრემლიც კი ვადმომადინა და გალიის ვისოსებთან მივევარდი; გყვეებს არანაირი რეაქცია არ გამოუმღღერებიათ, რადგან კარგად იყვნენ გაწვრთნილნი და უბრალოდ ყირაზე გადასვლა დაიწყეს ტბილეულის მოლოდინში. დირექტორმა მათ ნამცხვრის ნაჭრები გადაუყარა და უმაღ გავიართა მღღახორა, რამიც ასაკოვანი აღამიანები არ მინაწილებოდნენ და ამხოლოდ საბრალოდ იშვერდნენ ჩვენსკენ ხელს. ამ მათხოვართა შორის იყო პროფესორი ანგელიც; იგი დირექტორისაკენ იმბირებოდა და შემბარავი სიბრალულით ითხოვდა საკვებს. ამგვარმა დამცირებამ

აღამაფოთა და პროფესორს მიეუახლოვედი; თვალთ თვალში გავუყარე მას, მაგრამ ვგრძნობდი, რომ ვერ მცნობდა; უფრო მეტიც - მე მის თვალებში გონიერების ნაგამალსაც ვეღარ ვხედავდი. შემწუნებულმა გავიამრე ის, თუმცა... დავაგონე თავს ძალა და პროფესორს გამოველაპარაკე:

- პროფესორი!... მეგრ!... ეს მე ვარ, ულის მერუ. ჩვენ გადგონით... - მაგრამ წამიერად გაოგნებული დავდუმდი; ჩემი ხმის გაგონებაზე პროფესორი ანგელი სორორას აღამიანებივით შემინდა და კუთხეში მიიყუეა - პროფესორი! პროფესორი! - ვვედრებოდი - მე ვარ, ულის მერუ, თქვენი მეგობარი. მე თავისუფალი ვარ და რამდენიმე საათში თქვენც გაეთავისუფლებთ. ეს მაიმუნები ჩვენი მეგობრები არიან და დავგეხმარებინ...

პროფესორმა კი ერთი სიგყვაც არ მითხრა. მას ჩემი არაფერი გავებოდა და მხოლოდ შიშს ჰმაგებდა ჩემი გაუთავებელი ვედრება. მე სასოწარკვეთილებამ შემიპყრო და იქ მყოფი მაიმუნები მეტისმეტად გაოცა ამან, მხოლოდ კორნელიუსი მოიღუშა; გონი, რაღაცას ხვდებოდა იგი... მე ისიც კი ვიფიქრე, ეგებ პროფესორი მაიმუნების შიშით თავს იკატუნებს და არ ღამპარაკობს-მეთქი. ამიგომაც ვითხოვე მაიმუნებს უკან გამდგარიყვენ და კვლავ გამოველაპარაკე პროფესორს:

- მეგრ! - შევდავადე მას - მესმის თქვენი სიფრთხილე. ვიცი, რა საფრთხეც ელით დედამიწელებს ამ პლანეტაზე, მაგრამ ახლა მარტონი ვართ და გარწმუნებთ, ყველა განსაცდელი დასრულდა. ამას გუუბნებთ მე, ულის მერუ, თქვენი მოსწავლე, თქვენი მეგობარი!...

ანგელი კი უფრო მეტი შიშით მიმგერდა და უკიდურესი იმედგაცრუებისაგან ვეღაფრეს ვეუბნობდი... უკებ პროფესორმა პირი გააღო!

ნუთუ დავითანხმე?! სუნთქეამეკრული ველოდი, თუ რას მეგყოდა, მაგრამ იმან, თუ როგორ გამოხატა მან თავის გრძნობები, ჰკუიდან შემშალა... დაახ, პროფესორმა პირი გააღო და იქიდან ისეთივე ღრილი ამოიფრქვა, როგორსაც სორორელები გამოსცემენ ხოლმე დღის შიშის საიამის განცდილას... (მეორე ნაწილის დასასრული)

აპავე ნოვარის პასუხები. რეპიზიონი (მე-2 გვ.)
1. სახარეო. 2. ესპანელი. 3. სკოლა. 4. მოკლე. 5. სასკაგუნი. 6. მიუღერი. 7. პარხეი. 8. მორავია. 9. სნობი. 10. მატრიკული. 11. გრიაგლონი. 12. დაბლოკილი. 13. მღღონი. 14. ვვადი. 15. უბედური. 16. ფტორი. 17. ეპარქია. 18. სტაფილი. 19. გრიპი. 20. გრიკოტინი. 21. აფრიკონი. 22. არიფი. 23. პლეუ. 24. ნარკოტიკი. 25. ვრავი. 26. ქალაქი. 27. ქაიონა. 28. აღიანი. 29. არგერია. 30. ორჯერ. 31. უკიპაე. 32. ბრუკი. 33. ცისფერი. 34. წალკა. 35. აგისი. 36. გეგია. 37. ნეიმეგნი. 38. ტელესკოპი. 39. დონისე. 40. ვიქტორი.

ჯვალ ელ-ლინ რუმი. ყაზალაბი

1. ეპა, შენ სულო, სრულთაგან სრულო, ხარ სულთა სული და კიდეე რაღაც; პე, სასწაულთა დღესასწაული, ხარ სასწაული და კიდეე რაღაც. პე, მწლეოთა მწლე და ხარ მზეთა მზე შენ, მარადის მებო ზეთაგან მე შენ, უსაზღვროეთში ხარ მზეთა მზე შენ, ხარ მნესაზღვრული და კიდეე რაღაც. ეპა, შენ მართალ გზათა მპყრობელს და ხილულ სანახთა წარმომშობელს და საწყისსა შინა თავად მყოფელს და თვით ხარ სასრული და კიდეე რაღაც. ეპა, შენ უფლის სახეე და ხაგო, ცის მარავეანდო და ანდამაგო, ყოვლთა შესაქმნელს შენ შეიქმ მარგო, ხარ ყოვლადსრული და კიდეე რაღაც; თავადვე მრახავ ფარულ მრახავს და ფარული არსის ძალგამის ნახვა და მრახულის სახეს შენში სახავ და თვით ხარ მრახული და კიდეე რაღაც. შენ აქამანდებ გრფობის თრიაქებს, ლეილ-მაჯუნს რომ აფორიაქებს, ასეთ განგებას თუ მოგი აქებს, მოგია კრული და კიდეე რაღაც.

1

მთარგმნელი - ალ. ელერდაშვილი

პე, შენ მფარველობ იღბლით დიადს და მასაც, ვინც ებრძვის თმენის წყვილიადს და ღრუბელთა მიღმა გცნობენ ზვიადს და ხარ ჯერართქმული და კიდეე რაღაც. პე, მოციქულთა სიამაყეე და ეპა, ვინც ბრძენთა სულეებს არყეე და შენეულს ცხადი ზრუნვით აპყეე და კვლავ ხარ ფარული და კიდეე რაღაც. პე, შეწყალების დასაბამო და წყალობის მღვთა ნაპირს ჰპანო და ხან უსახლო ხარ სახლის ბანო და ხან სახლში რგული და კიდეე რაღაც. პე, შენი სახის მჭერეგელი თვალი თუ არის მხოლოდ მშვენებით მთვრალი, დაკარგოს იმან ცოდეებში კვალი, დაკარგოს რჯული და კიდეე რაღაც; შენში ვეძიე უძიროს ძირი და მოვიძიე ფუძეთა მძივი, მაგრამ სვედისგან დაეკარგე ძილი, დაეკარგე რული და კიდეე რაღაც. ნეგავ შენს ბაგეს ველგვი რისთვის აწ? არღარა შემრჩა მე იმისთვის აწ, მე უსხეულო სიკვდილისთვისაც ვარ განწირული და კიდეე რაღაც.

2

1334. ალკოპოლი დუპავს მთელ ერს, ერთ კაცს კი ვერაფერს უშამს.

უსნოგი აპტორი

1335. არაყი უნდა დალიო ორად ორ შემთხვევაში: 1) როცა მისაგანებელი გაქვს და 2) როცა მისაგანებელი არ გაქვს.

ლაოპოლ სტაუი

1336. ახალი კაბა ისევე გემოქმედებს ქალზე, როგორც ოთხი ჭიქა არაყი კაბზე.

იანინე იპოსორსაკიაი

1337. სასმელისაღმი სწრაფევა, ქალისაღმი სწრაფევისაგან განსხვავებით, თანდათანობით ქრინიკული ხდება.

უსნოგი აპტორი

ბინეაზების რეკორდების ნიგნი ალაიიანი მიტანებში. ყველაზე მაღალი მაშაპაიი ღღს. საიი მოჰპაედ ალაბა ჩანას სიმაღლე 2 მეტრსა და 32 სანტიმეტრს შეადგენს. მიტანებში ყველაზე მაღალი ქალი ღღს. სენდი ალაბი. 1955 წელს დაბადებული სენდი ალაენის (აშშ) სიმაღლე ახლა 216 სანტიმეტრს შეადგენს, იგი 210 კილოგრამს იწინის და 50 მძიმის ფეხსაცმელს იცვამს. მიტანებში ყველაზე მაღალი ნაყოლი. ანა დეპრედი ანა ჰენენის სიმაღლე 227 სანტიმეტრს შეადგენდა (...და არა 246 სმ, როგორც ადრე ამტკიცებდნენ); იგი ცოლად შეირთო აშშ-ს მკვდრმა ბიურერ ბეიგსმა, რომელიც 7 სანტიმეტრით დაბალი იყო მასზე. მიტანებში ყველაზე მაშაპაიი ნაყოლი. ფაბიან პრაბა და ნაბალი

1338. „პური არსობისა“ არ კმარა კაცისთვის... დასალევიც

აფონიზების ანთოლოგია

სომ საჭიროა?!

უსნოგი აპტორი

1339. რეალობა არის ილუმბია, რაც ალკოპოლის ნაკლებობითაა გამოწვეული.

ნ.პ. სიპასონი

1340. სიამოვნებით მოვიწვევით დასალევიად, მაგრამ შემინია, ვაითუ - დამთანხმდეთ. „ქალი ზღაპრა“ (ფილმი)

უსნოგი აპტორი

1341. მე ვსვამ იმისათვის, რომ სხვა ადამიანები უფრო სანტიგერესონ ვახდინენ. ჯორჯ ჯინ ნიითანი

ლონი. 1990 წელს 189 სმ სიმაღლის ფაბიან პრეგუ, იქორწინა 94 სმ სიმაღლის ნაგალი ლოკიუზე. სხვაობა მათს სიმაღლეში 95 სანტიმეტრია.

მიტანებში ყველაზე დიდი ნახშირი სიმაღლე.

აღამ რაინდარი. ავსტრიელი აღამ რაინერი 21 წლის ასაკში სიმაღლით მხოლოდ 118 სმ იყო. 11 წლის შემდეგ კი მისმა სიმაღლემ 218 სმ შეადგინა. იგი გარდაიცვალა 54 წლის ასაკში, როცა მისმა სიმაღლემ 234 სმ-ს მიაღწია.

1342. ამ ქალს უყვარდა მხოლოდ ფხიბები, ის კი მხოლოდ მთვრალეებს მოსწონდათ.

უსნოგი აპტორი

1343. სიყვარული ამოძრავებს სამყაროს... და ვისკი ამ მოძრაობას ორჯერ აჩქარებს!

კოპპონე მაიაჯი

1344. თობა არის საშუალება, რის წყალობითაც ძველ მეტობებს პირველად შეხედებით ცხოვრებაში.

მაკ ბანოუი

1345. მოგისათვის ცხოვრება იწყება 40 წლის შემდეგ, მოგისათვის კი - 100 გრამის შემდეგ.

ლაონარდ ჯაიუსი

1346. მე 100 გრამზე მეტს არ ვსვამ, მარამ როცა 100 გრამს დალევე, სხვა კაცი ვხდები, ის სხვა კაცი კი ხარივით ხვამს!

ვილი ჯორჯი

1347. ვერასოდეს გაივებ, რომელია მედმეტი ჭიქა, სანამ არ დალევი მას.

ჟორჯ ჯარბაიანი

1348. შეიძლება უარი თქვა პირველ ჭიქაზე, მაგრამ ამას ვერ იშამ მეორე ჭიქასთან მიმართებაში.

ლუვიო ბარენ

1349. ყველაზე იაფი საშუალება - გადაანვიო კაცი სმას - არის რა?

...რა და მანქანის ჩუქება!

რიმარდ პოლდანი

1350. ოპტიმისტი არის კაცი, რომელიც ამტკიცებს, რომ ბოთლი სანახევროდ სავსეა, როცა სიმაღლეში ის სანახევროდ ცარიელია.

ლაონარდ ლუის ლაინსონი

1351.

მისიელ ჰანესი

სპარსული სიყვავები ქართულ ენაში

- 223. ფინანი - ამ სიყვავს ძველ თბილისში ახლაც ხშირად შეხვებით და ისეთ ხელოსანს გამოხატავს, ვისაც ხელობა არ უყვარდა.
224. ფინანი - „ფარმან“ ბრძანებას ნიშნავს.
225. ფინი - ეს სიყვავ პირველად ვეცემის, განმარტებით ლექსიკონში კი დამოუკიდებელია, როგორც სპარსული და გაცევილ სამოსს ნიშნავს.
226. ფიანი - ესეც სპარსულია და ესეც ძველმან, გაცევილ-დავლევილ სამოსს ნიშნავს.
227. ფილი - სხვაობა თითქმის არ შეინიშნება.
228. ფორსონალი - შესაძლოა, სიყვავ სპარსული არ არის, მაგრამ ამ ენიდან შემოვიდა ჩვენთან.
229. ფსტი - ეს ხე, რომელიც საკმაოდ გემოივლ გლუნაჰუჭთან ნაყოფს ისხამს, პრაქტიკულად მხოლოდ ირანში ხარობს და, ბუნებრივად, სახელიც იქაური აქვს.
230. ფული - სპარსულია... ნეგავი ქართულად რა ერქვა „სელის ჭუჭყა“?
231. ფინანი - დიდ გზაზე გამართული სასტუმრო.
232. ჰაბაბი - წარმოშობა არაბული აქვს, შინაარსი - სპარსული და, დღემდე იცის, სადაური ხორციით კეთდება.
233. ჰალაბანი - თხელი აბრეშუმის თავსახვევი.
234. ჰამანი - ცელელება არ შეიძინევა.
235. ჰამანი - სიმებიან-ხემიანი მუს. საკრავი.
236. ჰამანი - „წელს“ ნიშნავს, ამიტომაც სპარსულში უფრო ხშირად კომპოზიგს ხმარობენ - „ქამარ-ბანდ“ (შეადარეთ - შუმა-ბანდი - მინების შემკვრელი).
237. ჰამანი - ეს სიყვავ პირველად გავიციე (აბრეშუმის ფერადი ქსოვილი), არადა, ჩვენს განმარტებით ლექსიკონში დამოუკიდებელია, როგორც სპარსული.
238. ჰანი - ლედაიფის ქრქვის წიაღისეული მრე.
239. ჰანაბი - იგივე ქანდაკება.
240. ჰარანი - ამ სიყვავს სპარსულია ყველაზეათვის ცნობილია.
235. ჰარაბი - კომენტარს არ საჭიროებს.
236. ჰარაბი - ქარ - საქმე, გარ - ხელობის მან-იშენებელი ბოლოსართი (გახსოეთ - გოგიტა კურნაძე კი იყო ქარაბანი... საბუდარული ჭაბუკი).
237. ჰარაბი - ყვითელი ფერის გამჭვირვალე ფისოვანი ნივთიერება.
238. ჰარაბანი - კომენტარს არ საჭიროებს.
239. ჰარანანი - ქარ - საქმე, ხანა - სახლი.
240. ჰაბი - კომენტარს არ საჭიროებს.
241. ჰაბიანი - ქაფის დამჭერი.
242. ჰაბანი - „აქაფუბო“ გალახის ამღები.
243. ჰალალი - „ქალაზ“ - ასე ამბობენ ირანში.
244. ჰარანი - განმარტოთ?!
245. ჰაბი - „მრუდეს“ ნიშნავს და ავსულობა მიმართ გამოიყენება.

კოსმოსის ათვისება

პილოტირებული ფრენის ქრონიკა

17. 1965 წელი, 21-29 აგვისტო
მორგონ კეპლერი (მეორე გაფრენა), **ჩარლზ კონრადი** - კოსმოსური ხომალდი „ჯაიმინი-5“.

კონკრეტული მახასიათებელი უქსერამენტეა
ჩარლზ კონრადი (Charles Conrad) - დაიბადა 1930 წელს ოკლაჰომაში. 1962 წლამდე იყო NASA-ს რეგიონალური ინჟინერი, ხოლო ასტრონავტთა რეგულაციების შემდეგ შეასრულა ოთხი გაფრენა და ითვლება მესამე ადამიანად, ვინც ფეხი დააგდო მთვარის ზედაპირზე.

18. 1965 წელი, 4-18 დეკემბერი
ფრანკ ბორმანი, ჯიმი ლოველი - კოსმოსური ხომალდი „ჯაიმინი-7“.

ჯეჯეურ ფრენისას 18 მეტრზე მიუახლოვდნენ „ჯემინი-7“-ს

ჯიმი არტურ ლოველი (James Arthur Lovell) - დაიბადა 1928 წელს ოჰაიოს შტატში. 1962 წლიდან ასტრონავტთა რეგულაციების შემდეგ შეასრულა ოთხი გაფრენა და ითვლება მესამე ადამიანად, ვინც ფეხი დააგდო მთვარის ზედაპირზე. 1973 წელს ჯიმიმ ლოველი გაეცა NASA-ს რეგულაციებიდან.

ფრანკ ბორმანი (Frank Borman) - დაიბადა 1928 წელს ინდიანას შტატში. აშშ-ს სამხედრო აკადემიის დასრულების შემდეგ სამხედრო დაიწყო საჰაერო ძალებში, საიდანაც ასტრონავტთა რეგულაციები იქნა გადაყენებული. მისი პირველი გაფრენები მოაწყო ჯიმი ლოველიან ერთად და 1975 წელს დატოვა NASA-ს რეგულაციები.

19. 1965 წელი, 15-16 დეკემბერი
თომას პატენ სტაფორდი (მეორე გაფრენა), **თომას სტაფორდი** - კოსმოსური ხომალდი „ჯაიმინი-6“.

ჯეჯეურ ფრენისას 18 მეტრზე მიუახლოვდნენ „ჯემინი-7“-ს

თომას პატენ სტაფორდი (Thomas Patten Stafford) - დაიბადა 1930 წელს ოკლაჰომას შტატში. 1952 წლიდან სწავლობდა აშშ-ს უმაღლეს სამხედრო აკადემიაში. 1962 წელს საჰაერო ძალებიდან გადაყენდა იქნა ასტრონავტთა რეგულაციები. არაერთხელ ჰქონდა საპასუხისმგებლო გაფრენა, რომელთა შორის გამოირჩევა 1975 წელს „სოიუზ-აპოლონის“ პროგრამით განხორციელებული ფრენა.

20. 1966 წელი, 16 მარტი
ნილ არმსტრონგი, ჯიმი სკოტი - კოსმოსური ხომალდი „ჯაიმინი-8“.

ხომალდის ხელით მართვა რაკეტა „აქენსონი“ შეკრებისას

ნილ ალდენ არმსტრონგი (Neil Alden Armstrong) - დაიბადა 1930 წელს ოკლაჰომას შტატში. არმსტრონგმა პილოტის ლიცენზია 16 წლის ასაკში მიიღო. 1948 წლიდან კორეის ომში მონაწილეობდა და შესრულდა უფრო აქტიური არაერთი საბრძოლო გაფრენა. 1955 წლიდან საჰაერო ძალებში მფრინავი-გამომცდელის მოვალეობას ასრულებდა. 1962 წლიდან ჩაირიცხა ასტრონავტთა რეგულაციებში. პირველი ფრენა „ჯემინი-8“-ით გექნაიკური უქსერაციების გამო 10 სთ და

41 წლის შემდეგ შეწყდა.
ნილ არმსტრონგი არის პირველი ადამიანი, ვინც 1969 წლის 20 ივლისს მთვარეზე დადგა ფეხი.

დავიდ რანდოლფ სკოტი (David Randolph Scott) - დაიბადა 1932 წელს ტენესის შტატში. მასწავლობდა აშშ-ს საჰაერო ძალებში და 1963 წელს ჩაირიცხა ასტრონავტთა რეგულაციებში; მან სამ გაფრენაში მიიღო მონაწილეობა (ჯემინი, აპოლონი, სოიუზ-აპოლონის პროგრამებით).

დაინტერესებული მკითხველისათვის ერთხელაც განმარტავთ, რომ ჩვენ ძირითად ყურადღებას ახერხებდა კოსმოსურ ექსპედიციების ვეუთობით, რადგან იმავე თემატიკის საბჭოთაური მასალები უხვად მოიპოვება ნებისმიერ საცნობარო ლიგნარტურაში.

ბასული ნომრის პასუხები

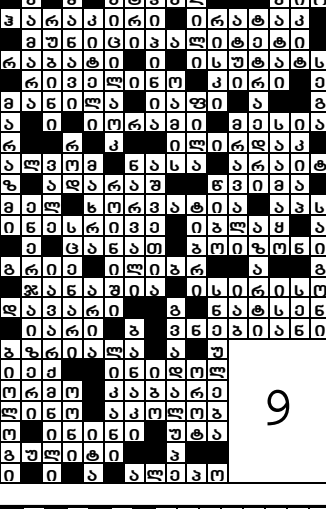
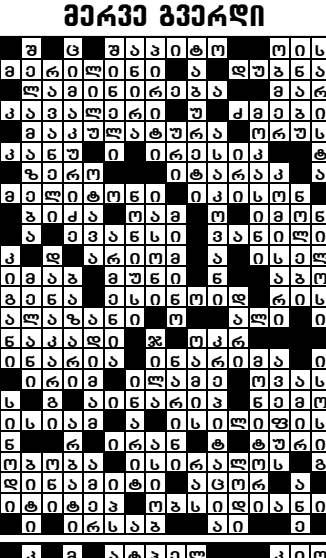
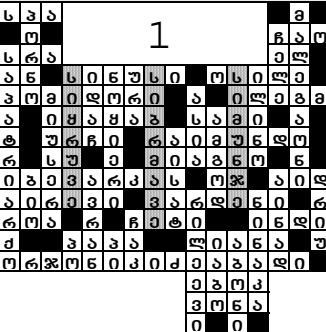
მე-4-5 გვირგი. მსახურულ: 1. კოიბი. 4. პიპორიტი. 8. გურკი. 14. მიოტოლოა. 15. ქრისიკული. 16. კეირია. 19. გრუბა-დურბი. 20. კრისიბოლოა. 23. ადლასი. 24. შირვინდგი. 25. უნია. 29. გიკური. 30. იამბიკი. 31. ოკროსი. 35. როსი. 36. ციკლოფრენია. 37. ალბერტა. 41. აუალინი. 42. ჰემინგუეი. 43. ვერონი. 47. დენვიე. 48. პურმბი. 49. კატასტროფა. 52. ასპირანტი. 53. პიკოკი. 54. კიკუ. 58. სულა. 59. ფერია. 60. დონი. 61. გოფრე. 66. პონტი. 67. ვერაზია. 68. კანკემირი. 73. არსენალი. 74. პასკევიჩი. 75. ულუპო. 78. პარმენიდი. 79. თალაითი. 80. უგლი. 84. ლეგატი. 85. გრინილი. 86. ანბიტი. 90. ვინა. 91. პანტი. 92. კალანი. 93. ოლითი. 97. კრიოფა. 98. გერად. 99. დიგრისი. 104. სინგატურა. 105. კარმენი. 106. მერუ. 110. დიური. 111. პრეგნენია. 112. აგროუმი. 116. ლოკო-მოტოვი. 117. ასკანი. 118. პრუსი. 121. გური. 122. არარატი. 123. ინგეგრალი. 127. მიოკარდი. 128. რუბენი. 129. შუმხერი. 130. გინა. 131. გოგელია. 132. კარაბინერი. **მე-2. კატეგორია.** 3. ბორბოლერი. 5. მარბუ. 6. რენი. 7. გოკარევი. 9. რაველი. 10. კურაგინი. 11. ალიდა. 12. ალიმონა. 13. კატარაქა. 17. ფრის-გალი. 18. უნიგარული. 21. ბერგერი. 22. სინკრეგემბი. 26. საქსიფონი. 27. პამფლავისტი. 28. ოსტეოფიტი. 32. ვიშუ. 33. დინფო. 34. ეტიოლოფია. 38. ალბერტი. 39. რემბრი. 40. დინაბურე. 44. ალითი. 45. მურაფიკი. 46. მიაკროფიტი. 50. დიკა. 51. პიში. 55. ალიფონი. 56. სინა. 57. პრუსელი. 62. სტანდარტი. 63. სარანდონი. 64. მარმელი. 65. დამაგურეფა. 69. აკოლეფი. 70. შლამი. 71. ავთანლი. 72. ფობა. 76. ინგრა. 77. ეთერი. 81. უგურერი. 82. უდარდი. 83. მიკლუზი. 87. ფარვანა. 88. ინდუმი. 89. ჩიმაბუ. 94. პილიგრემი. 95. რეკრეტი. 96. გრანტი. 100. მან-დელსგამი. 101. სტაროკერი. 102. პალაკარნასი. 103. პერმესი. 107. პინკრეტონი. 108. ონსე. 109. გიბრალტარი. 113. ოგარი. 114. დილე. 115. კინწეისი. 119. სტრუე. 120. არშუმი. 124. კალე. 125. შელი. 126. ნეფ.

მე-7 გვირგი. მსახურულ: 1. მასხარა. 7. ჩემბრე. 10. დარბაში. 12. მინგანა. 13. ჩერხილი. 14. მილეკი. 15. აბილოზა. 16. კლასიკა. 17. რორიტი. 18. ანოლისი. 22. ვლახი. 23. სამიტი. 26. ბრიფინგი. 27. მანია. 30. მინგური. 31. შერდანი. 32. მუგული. 33. ფრეგატი. 34. სიმამე. 38. ნემანი. 39. მამიკო. 42. ბუმერანგი. 43. სონია. 46. გორბელი. 47. ნანგალორი. 48. ფორტი. 49. ჩარენტი. 50. ლი პარი. 51. აბისი. **მე-8. მსახურულ:** 1. მობა. 2. სანდონი. 3. აბანო. 4. ადამარი. 5. პრეფლია. 6. პაპოლინი. 7. ჩინიკოვი. 8. მარბაზანა. 9. რაიციგერი. 11. ქიხაქიხა. 19. ნერგები. 20. ლიფიკა. 21. სანგანა. 23. სიმბე. 24. მანგლა. 25. გეგული. 27. მიმინი. 28. ნეგომბი. 29. ლალანი. 34. საბაბი. 35. მამონტი. 36. მარინა. 37. ცემბრი. 39. მიგისი. 40. შირე. 41. კვერა. 43. სოფია. 44. ნარდი. 45. აბელი.

მე-14 გვირგი. მსახურულ: 1. სოხელბეკერი. 6. სულემბანი. 10. აბა. 15. საგირი. 16. ვლეკტრე. 17. ანსტომბი. 20. ჭარბაგი. 21. დისტრიბუტა. 22. ურაგი. 26. ნეოგეგულვინი. 27. ანგელინი ვიკი. 30. ივლე. 31. აბრამ. 32. მანსურა. 33. ინვერსია. 37. ბობლი-ომბანი. 38. ყვარყვარე. 42. კუმი. 43. რივერინა. 44. აზიზა. 45. პაიკ. 50. გაგარინი. 51. ყანბალიშვილი. 52. გუშუ. 56. ნემგოცილი. 57. სოკრატესი. 58. ორლი. 62. ტაბო. 63. აფრინა. 64. ირემი. 69. ჭრლია. 70. ვაპაბიში. 71. კრომეტი. 75. გოგელია. 76. ელი. 77. გარდმარინი. 82. კუსტანა. 83. პატარაქატი. 84. ასპიკი. 87. მეგალიპოლისი. 88. პიპიტორი. 89. ეელი. 92. ბაფთი. 93. კანბალიში. 94. კალანდა. 98. ალია. 99. მენგალიგეტი. 100. მურუკი. 104. მაქსი. 105. ორისი. 106. კაგა. 107. კრიზა. 113. რიბოს-ომბი. 114. პამპრავინი. 115. ოსი. 116. ურია. 119. ანტილოგარი-ითი. 120. ლორტოტი. 121. ოსიანი. 122. გოგა ფოფია. 123. კატამარანი. **მე-15. მსახურულ:** 1. კოსა. 2. ულგრაბოკე. 3. ფერეფი. 4. კოლა. 5. რევეტი. 7. უკეიანესი. 8. მანგლა. 9. ნასა. 11. პრი-მაიკოსი. 12. ამრან. 13. ვრავი. 14. კომპოტერი. 18. მგალი-ბელი. 19. ბუნებრივი. 23. ანგეტი. 24. კიგაროლი. 25. ფარნაგამი. 28. გარბაბი. 29. პალსტი. 34. გინგრეტი. 35. გარემბრი. 36. პრემბლი. 39. ბურგომისტი. 40. ანგაგინი. 41. ფიფი. 46. თვისიკი. 47. შნიელი. 48. გვარინი. 49. სუ. 53. ალოპაკია. 54. ასტრონომი. 55. ვიგრონი. 59. აფთიქარი. 60. ამბეტრასუ. 65. ადოსაფელი. 66. ტაი. 67. კრეფიტი. 68. დისნეილი. 72. აგაკამა. 73. დეშამა. 74. მარქსიში. 78. ახიგატი. 79. ვაისიული. 80. პაროლისტი. 81. ვევიპარი. 85. შლახტი. 86. ინდური. 90. მარტის მამა. 91. ჭანჭური. 95. საჭმურთული. 96. სენსიბონი. 97. კულისე. 101. მარინი. 102. მარამბი. 103. შვილია. 108. აბისი. 109. ობიტი. 110. სკეტი. 111. ანდორა. 112. კოკორი. 116. შოლა. 117. მონა.

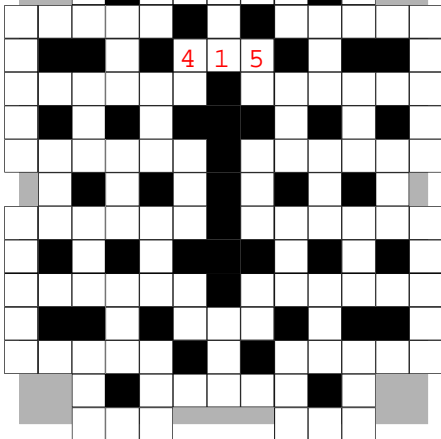
მე-16 გვირგი. მსახურულ: 1. კოსა. 2. ულგრაბოკე. 3. ფერეფი. 4. კოლა. 5. რევეტი. 7. უკეიანესი. 8. მანგლა. 9. ნასა. 11. პრი-მაიკოსი. 12. ამრან. 13. ვრავი. 14. კომპოტერი. 18. მგალი-ბელი. 19. ბუნებრივი. 23. ანგეტი. 24. კიგაროლი. 25. ფარნაგამი. 28. გარბაბი. 29. პალსტი. 34. გინგრეტი. 35. გარემბრი. 36. პრემბლი. 39. ბურგომისტი. 40. ანგაგინი. 41. ფიფი. 46. თვისიკი. 47. შნიელი. 48. გვარინი. 49. სუ. 53. ალოპაკია. 54. ასტრონომი. 55. ვიგრონი. 59. აფთიქარი. 60. ამბეტრასუ. 65. ადოსაფელი. 66. ტაი. 67. კრეფიტი. 68. დისნეილი. 72. აგაკამა. 73. დეშამა. 74. მარქსიში. 78. ახიგატი. 79. ვაისიული. 80. პაროლისტი. 81. ვევიპარი. 85. შლახტი. 86. ინდური. 90. მარტის მამა. 91. ჭანჭური. 95. საჭმურთული. 96. სენსიბონი. 97. კულისე. 101. მარინი. 102. მარამბი. 103. შვილია. 108. აბისი. 109. ობიტი. 110. სკეტი. 111. ანდორა. 112. კოკორი. 116. შოლა. 117. მონა.

მე-17 გვირგი. მსახურულ: 1. კოსა. 2. ულგრაბოკე. 3. ფერეფი. 4. კოლა. 5. რევეტი. 7. უკეიანესი. 8. მანგლა. 9. ნასა. 11. პრი-მაიკოსი. 12. ამრან. 13. ვრავი. 14. კომპოტერი. 18. მგალი-ბელი. 19. ბუნებრივი. 23. ანგეტი. 24. კიგაროლი. 25. ფარნაგამი. 28. გარბაბი. 29. პალსტი. 34. გინგრეტი. 35. გარემბრი. 36. პრემბლი. 39. ბურგომისტი. 40. ანგაგინი. 41. ფიფი. 46. თვისიკი. 47. შნიელი. 48. გვარინი. 49. სუ. 53. ალოპაკია. 54. ასტრონომი. 55. ვიგრონი. 59. აფთიქარი. 60. ამბეტრასუ. 65. ადოსაფელი. 66. ტაი. 67. კრეფიტი. 68. დისნეილი. 72. აგაკამა. 73. დეშამა. 74. მარქსიში. 78. ახიგატი. 79. ვაისიული. 80. პაროლისტი. 81. ვევიპარი. 85. შლახტი. 86. ინდური. 90. მარტის მამა. 91. ჭანჭური. 95. საჭმურთული. 96. სენსიბონი. 97. კულისე. 101. მარინი. 102. მარამბი. 103. შვილია. 108. აბისი. 109. ობიტი. 110. სკეტი. 111. ანდორა. 112. კოკორი. 116. შოლა. 117. მონა.

იტალიური კროსვორდის შექმნა ყველას დასაწრო ბაგინმა შალა რინიშეულა

სივრც-გეგმა

განათავსეთ ეს რიცხვები თავთავის ადგილზე

26	283	663	14896	238313
41	287	665	29345	259182
53	288	703	32814	327299
75	344	725	33247	390267
	347	742	36347	472456
101	399	796	43571	669129
115	428	810	56883	713410
155	461	829	58458	809811
157	463	844	76920	
166	504	912	90326	
192	576	934		
214	623	974		
231	651			

ახმაჩი გასართობი
გავისხანეთ გარკონი
მოთხ თსონხით

ქვიანი გვირი აღმოჩნდა 15 ივნისს!!! ვინ იქნება ყველაზე-ყველაზე ქვიანი შექვესა თვეები?

...მართალი ვითხრათ, ამ კითხვა-პასუხის ჩაგარეხის მხოლოდ ერთ გურად, 15 ივნისს ვაპირებდით. მაგრამ მასში მონაწილე ექვსმა აღმაინმა თანაბარი ქულები - 11-11 დააგროვეს და ამიტომ იძულებულნი ვართ გურნიორ გავერმელოთ და კიდევ ორი გური ჩავაგაროთ. სადაც მონაწილეობის მიღება შეუძლია ყველას.

- საპირფარაფროსი პირველი ადგილის მფლობელისათვის 40 ლარამდე პაიჯი.**
დაგვიერეთ პარასკევს, 22 ივნისს 18-20 საათებში გელ: 79-53-70 ან (8-77) 72-61-18.
- 15 ივნისის პასუხები და შედეგები:**
1. შემანქანებელი გივსი პირველ სარკინიგზო ავარიამო დაიდება. 2. ფორთოხალი. 3. სოფი მარსო. 4. ნიამ დასამბე. 5. რეზერი (ნაივალა მისაროც, რადგან მასაც აქვს დახლოებით ამავე სათაურის ნახაგი). 6. ბალეტიქ?! 7. ქორუგი. 8. ნიკავო. 9. „ჰუსარული ბალადა“ („აქ ქალია კაცად გადაქცეული, დანარჩენში კი - პირქითი). 10. ელვის პრესი. 11. „იომური შიშხანი“. 12. ეურნალი. 13. ბახი (დანარჩენები „მეხის“ სახელით არიან ცნობილი). 14. არაღეგალური სგამბა. 15. ჩარღონ ჰესგონი.
- 11 ქულა** - თინა ფურცელაძე, ელიონრა ფურცელაძე, გიორგი მიქელაძე, ანდრო მჭედლიშვილი, ემზარ ცინცაძე, მერი მამრიკიშვილი. **10 ქულა** - ალიკო ალიმბარაშვილი, ნიკოლოზ დანდიშვილი. **8 ქულა** - გონა ლობჯანიძე, ცირა პავლაშვილი, შალვა რინიშვილი, მაკა ფორხიძე, ლილე აქუბარდია, მია ედიშერაშვილი, თამუნა შალიკანი, თეა პირველი, ლელა ბუბაშვილი. **7 ქულა** - ნინო მჭედლიძე, დათო გაგინძე, ნატო ბალაღაშვილი, ნუგზარ ბაქუკაშვილი. **6 ქულა** - ნუნუ გურგენიძე, თამრიკო ლაქინია.

- ✓ **1. ქომახი-გვირი პროგრამა არ არის:**
a) Corel. b) Pagemaker. c) Bookmaker. d) Word.
- ✓ **2. აღმოსავლური მოწიანის არ თარ-გინის:**
a) რუსეთში კოტეჯიშვილი. b) ბანჩანა ბრეგვაძე. c) თამარ ჩხენკელი. d) ჯემალ აჯიშვილი.
- ✓ **3. ჩინური გამოგონებული სიტყვა - „პარლა“ დ ნახეთა ვინათხან ვხა (...ს) მოწიანის:**
a) ორად. b) გოლად. c) შორად. d) სწორად.
- ✓ **4. 70-ინს წლებამდე ქალსწრავენი იყო სეზიონი და არა ორჟიონი. სეზი**

მოქარაგონის ჯამები 700 კმ პირველია დაარკონა

a) იური ვლასოვმა. b) ვასილი ალექსეევმა. c) დავიდ რიგერგმა. d) ლეონიდ ვახოტინსკიმ.

✓ **5. პარაშუთაპირი იფორგავისის თან-ახმაღ, რა მოხდა „1905 წელში“:**
a) რუსეთში დაიწყო სტოლი პინის რეფორმე-ბი. b) გადაიღეს პირველი რუსული ფილმი. c) კაცა მოკვდა რუსეთში. d) რუსეთის იმპერიამ შუა აზია შემოიერთა.

✓ **6. რა არის „უშიში“:**
a) ფიცის გამგეხი კაცი. b) ფლორენციის სამხ-აგრო გალერეა. c) ბაქოქეთის დედაქალაქის მკვიდრი. d) ერთ-ერთი საჭადრაკო დაცვის „ნათლია“.

✓ **7. რომელია ზაღმაქი:**
a) სურლოქედაგოციკა. b) მელომანი. c) ბეიბოგენი. d) კელელი.

✓ **8. საჭარო პირველი იჩინარგოგინს-თისი აუშიღავალი იყო:**
a) 26 კომისის იდეოლოგია. b) სულ ცოცა 26 ხელქვეითის ყოლა. c) 26 კოლგის მხარდაჭერა მანცე. d) „26“-ს მიღება.

✓ **9. 1952 წლის ოლიმპიური თამაშების ჩავ-გინოი იქალსწრავენი რაფილ რიშიმიქ-ანი იყო:**
a) ბაქოელი. b) სოხუმელი. c) ბათუმელი. d) თბლასელი.

✓ **10. „შიგრაქანს“ დავს ვიროლა:**
a) ვოლიათის. b) ბუმერაზის. c) გიგანგის. d) ურჩხულის.

✓ **11. სეპარტეველონი „საჭაროთა ქავიგინის სახალსო მანსავალი“ სოლაპა პირვე-ლაქ მიჩინა:**
a) დავით გონდაურს. b) გრიგოლ კობახიძეს. c) ივანე კაკაბაძეს. d) გივი ღლონგს.

✓ **12. ენათი იფორგავიურელ ჯგავს არ მან-ქევიშხება:**
a) სომხური ენა. b) ლიგვეური ენა. c) უნგრული ენა. d) პორტუგალიური ენა.

✓ **13. „გაროსი, ვითხს ნენა დავლირი“:**
a) „პარი, პარაუ, დავლირი“. b) „აბალამ-აბალამ, დავლირი“. c) „რირა-ვორერა, დავლირი“. d) „დედი-დალაქ, დავლირი“.

✓ **14. რომელია ზაღმაქი:**
a) გელეკომი. b) რაკომი. c) დამსკომი. d) პარტკომი.

✓ **15. ინიღთი ფოგოპი და გააკვირთ - რომელი არ ყოფილა ნარგოგინი რე-ნი რეზერიტი - „მო-მოლაგინის საჭარო-ში“**

იპოვნეთ

25 ხანი 20 სვატი

ყურადღება!!!

მიღინარა ზაფხულის ე.წ. „გვერდი საწონის“ გაგონსობით რეანი გახეთი ივლისში გაგონა მსოლოდ ორჯარ - 6 და 20 რიხსვაგინი და იქნება საგონათისა და პარასკევის გაგონთიაგველი ვარიანტი ვხსა-გავისნად დიდი მოსულგობით და 50 თეთრგდე გაზრდილი ვხსით.

ი/ს „ჯანჯანია-2000“
(ნატალია ბერიკიშვილი)
რეგისტრირეგულია ვეკ-ახბურთილის რიონულსი სასამართლოს მიერ 5/1-2304
გელეფოთი - 79-53-70
(8-77) 72-61-18, (8-77) 45-19-80
e-mail: sashiko45@hotmail.com
გამოდის ალქანსარე და ვახანს ელარგავილეგინს რედექტორობით